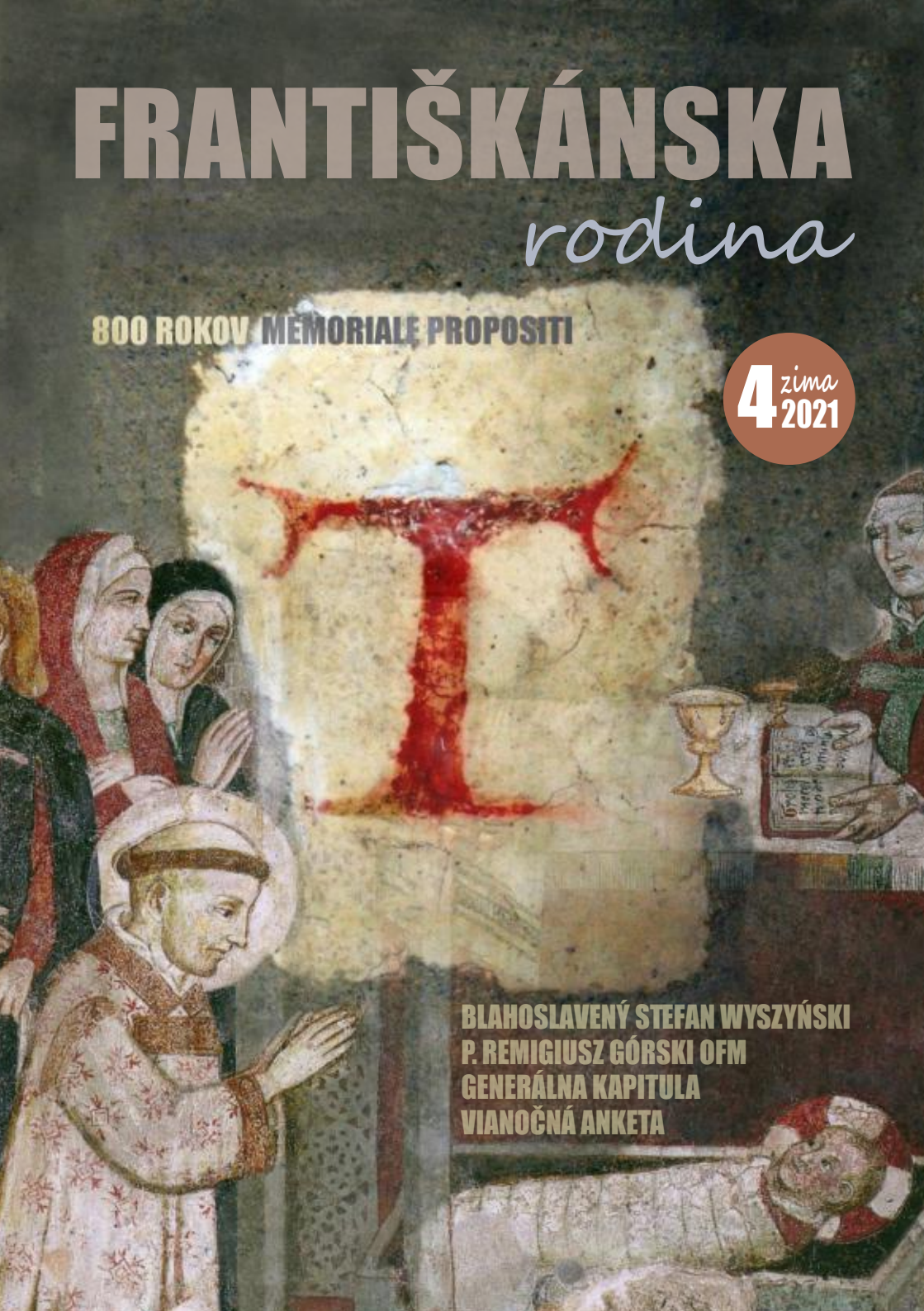

FRANTIŠKÁNSKA *rodina*

800 ROKOV MEMORIALE PROPOSITI

4 zima
2021

**BLAHOŠLAVENÝ STEFAN WYSZYŃSKI
P. REMIGIUSZ GÓRSKI OFM
GENERÁLNA KAPITULA
VIANOČNÁ ANKETA**

obsah

800 ROKOV MEMORIALE PROPOSITI.....	4
BLAHOSLAVENÝ STEFAN WYSZYŃSKI.....	14
P. REMIGIUSZ GÓRSKI OFM.....	20
VIANOČNÁ ANKETA.....	28
IMINKOVE MANDARÍNKY.....	36
POZDRAV A PROSBA MÁRIE HERICHOVEJ.....	38
GENERÁLNA KAPITULA OFS.....	40
PRÍHOVOR PÁPEŽA FRANTIŠKA.....	44
INFO NR OFS.....	47
NÁRODNÉ FORMAČNÉ STRETNUTIE.....	48
VOLEBNÁ KAPITULA ZÁPADOSLOVENSKEHO REGIÓNU.....	50
PRACOVNÁ KAPITULA VÝCHODOSLOVENSKEHO REGIÓNU.....	51
MIESTNE BRATSTVO SVÄTÉHO STANISLAVA BRATISLAVA.....	52
RADOŠŤ V TRNAVE.....	56
TRANZITUS V LEVOČI.....	57
VOLEBNÁ KAPITULA V PREŠOVE.....	58
SLÁVNOSŤ V SPIŠSKEJ BELEJ.....	59
RUŽE SVÄTEJ ALŽBETY.....	60
KNIŽNÉ OKIENKO.....	62
ŽIVOTNÉ JUBILEÁ.....	63

FRANTIŠKÁNSKA *rodina*

Časopis pre tých, ktorým je blízka františkánska spiritualita

Vychádza: 4x ročne

Ročník: 31, Číslo: 4/2021

Dátum vydania: december 2021

Registračia MK SR: EV 5631/18

ISSN: 1338-3213

IČO: 17 309 620

Vydáva: Františkánsky svetský rád, Františkánska 2, 811 01 Bratislava

Redakčná rada: Cecília Blanárová, Monika Olečková, Marcela Prekopová
Martina Zonnenscheinová a Pavol Železník (šéfredaktor)

Email: frantiskanska.rodina@gmail.com

Webové sídlo: www.assisí.sk

Náklad: 750 ks

Cena: Františkánska rodina vychádza vďaka príspevkom odberateľov časopisu.

Číslo účtu vo formáte IBAN: SK91 0900 0000 0000 1148 4135

Svoje príspevky zasielajte na emailovú adresu redakcie.

Redakcia si vyhradzuje právo rozhodovať o úprave a výbere príspevkov,
ktoré budú zaradené do príslušného čísla časopisu.

slovo na úvod

Drahé sestry, drahí bratia,

opäť sa skončil ďalší cirkevný rok a dostávame sa do adventného obdobia. Vyznačuje sa očakávaním nášho Pána Ježiša Krista, narodeného v chudobnej maštaľke /jaskyni/. Táto jaskyňa slúžila ako úkryt pre zvieratá pri zlom počasí.

Na tomto mieste dal v roku 326 Cisár Konštantín postaviť Baziliku narodenia Pána. Dokončili ju v roku 339.

Začiatkom siedmeho storočia Svätú zem prepadli Peržania. Bolo zničených viac ako 300 chrámov a kláštorov. Jedine Bazilika narodenia zostala neporušená vďaka mozaike na fasáde s výjavom klaňania sa Troch kráľov, oblečených v perzských odevoch.

Okolo roku 640 prišli na tieto miesta Arabi, ktorí uskutočňovali v Betleheme toleranciu iných náboženstiev. Uznávali Pannu Máriu ako matku proroka Ježiša Krista. Preto aj moslimovia mohli navštevovať Baziliku narodenia, ktorá tým bola uchránená.

V roku 1099 križiaci dobyli Betlehem a začalo sa s obnovou Baziliky narodenia. Toto obdobie netrvalo dlho a v roku 1187 križiakov vystriedali moslimskí Arabi. Sultán Saladin obsadil všetky cirkevné ustanovizne.

V roku 1250 cisár Fridrich II. uzavrel so sultánom dohodu, aby posvätné miesta vo Svätej Zemi ostali v rukách kresťanov.

V roku 1347 sa františkánskemu rádu podarilo získať do správy o.i. aj Baziliku narodenia.

Buďme aj my chrámom, bazilikou, miestom, kde sa má narodiť náš Pán Ježiš Kristus. Pripravme mu cestu, aby mohol v nás pôsobiť nielen počas vianočných sviatkov, ale aj naďalej počas celého roka a celého nášho života. Udržujme a spravujme tento náš chrám. Nech nám je vzorom svätý otec František, svätá Klára a ich nasledovníci.

V novom roku 2022 Vám všetkým, Vaším rodinám a blízkym vyprosujem pevné zdravie, hojnosť Božieho požehnania a dary Ducha Svätého.

Jozef Gazdík, národný minister OFS

Medzinárodná rada OFS (CIOFS) pripravila k 800. výročiu dokumentu MEMORIALE PROPOSITI sériu príspevkov a krátkych video prezentácií, ktoré sú uverejnené na stránkach CIOFS: <https://ciofs.info/> vo viacerých jazykoch (angličtine, francúzštine, taliančine a španielčine). Slovenský preklad uverejnených textov bol zasielaný prostredníctvom elektronickej pošty do jednotlivých bratstiev. Z dôvodu obmedzenej kapacity časopisu a obsahovej veľkosti textov sa redakčná rada rozhodla uverejniť upravenú časť obsahu prvého a tretieho príspevku. Druhý príspevok, ktorý obsahuje samotný preklad dokumentu Memoriale Propositi uverejňujeme v plnom znení.

1. príspevok od Ottaviana Turrioni , ministra bratstva OFS v Cannara a gener. duchovn. asistenta P. Alfreda Parambakathu OFMConv. predstavil HISTORICKÝ RÁMEC vzniku dokumentu

Prvý príspevok analyzuje fenomén sociálnej, ekonomickej a náboženskej obnovy, ktorá sa uskutočňovala v priebehu 11. až 13. storočia, počas ktorej feudálna spoločnosť vstupuje do krízy a pomaly sa formuje nový komunitnejší a civilnejší poriadok, ktorý je sprevádzaný novými a zaujímavými náboženskými smermi. Text opisuje stav vtedajšej spoločnosti (ukončenie barbarských invázií, značný demografický nárast, úpadok feudalizmu ako politického systému, hospodársky a kultúrny rozmach miest) a reformné úsilie v Cirkvi, ktorá bola zaťažená dvoma rozšírenými zlami: svätokupectvom (získavanie cirkevných úradov) a konkubinátom (porušovaním cirkevného celibátu). Tieto zlá boli pevne spojené s politikou zasahovania do života Cirkvi, a to tak zo strany cisárskej politickej moci, ako aj zo strany sekulárneho feudalizmu.

Fenomén, ktorý sa do dejín zapísal ako „Reformné hnutie“ Cirkvi, sa začal kláštorm v Cluny (Francúzsko), ktorý bol

založený v roku 910 a bol nasledovaný ďalšími kláštornými inštitúciami. Reforma si kládla za cieľ návrat Cirkvi k pôvodným evanjeliovým hodnotám. Od obnovy kláštornej spirituality sa dostávame k zrodu novej laickej spirituality. Zmeny, ktoré sa v spoločnosti uskutočnili po roku 1000 sa odrazili aj na spôsobe života laikov v náboženskom rozmere: objavuje sa nové svedomie, autentická citlivosť, návrat k prvotnej Cirkvi, vnášanie evanjelia do každodenného života. Postupne sa aktualizuje myšlienka, že aj laici môžu žiť evanjeliové poslanstvo vo svojom každodennom živote, čo bolo v rozpore s presvedčením, že kresťanskú dokonalosť je možné dosiahnuť iba v „contemptus mundi“ (pohrdaní svetom), ktoré je spojené s mníšskym alebo pustovníckym životom a odmieta spoločnosť a svetské záujmy.

Silná túžba po návrate k duchu evanjelia však v niektorých prípadoch vyústila do polemických postojov, odporu k Cirkvi a vzniku

heretických hnutí. Veľké ekonomické a sociálne zmeny spoločnosti sa odrazili aj v nazeraní na uskutočňovanie kresťanského ideálu. Vývoj „kajúcného stavu“ už nutne nemusel znamenať „úteč zo sveta“. Alternatívou sa stalo „byť vo svete“ dávajúc evanjelium do stredobodu pozornosti s cieľom napodobňovať chudobného a pokorného Krista. Napätie, ktoré smerovalo k uskutočňovaniu tohto ideálu podnietilo vznik skupín alebo „bratstiev“ veriacich laikov, ktorí prijali rovnaký záväzok kajúceho života.

Mimoriadna ľudská a náboženská skúsenosť Františka z Assisi, ukončila dlhý proces obnovy kajúceho stavu. Jeho príklad i jeho slová sa stali podnetom pre pôsobivý rozkvet povolania mnohých mužov a žien, ktorí sa v rôznych formách vydávajú na cestu kresťanskej dokonalosti. Dve verzie Listu

veriacim možno považovať za jadro jeho „noriem života a spásy“, ktoré sa počnúc láskou k Bohu stávajú konkrétnymi v láske k blížnym a nepriateľom, v milosrdenstve, láskavosti, pokore, čistote, jednoduchosti, pohrdaní telom a jeho nerestami, častej spovedi a v eucharistickom prijímaní ... To sú znaky života, ktoré spolu s posolstvom pokoja a radosti ponúka František a jeho prví spoločníci ľuďom, ktorí sa rozhodnú žiť ako kajúcnici, ale chcú zostať vo svojich domovoch bez toho, aby sa vzdali svojej rodiny a svojej práce.

Stav dobrovoľného pokánia teda existoval v Cirkvi od pradávna. Odlišná, nová a pôvodná bola „forma života“, ktorú František ponúkol pre laikov a ktorá bola na základe intenzívneho oživenia kajúcného hnutia, taká významná, že bola uznaná Rímskou kúriou.

2. príspevok

(Ottaviano Turrioni, minister bratstva OFS v Cannara – Perugia, v spolupráci s P. Alfredo Parambathu OFMConv., generál. duchov. asistentom OFS) z anglickej a talianskej predlohy preložili sr. Lucia Spodniaková OFS a P. Karol Miroslav Švarc OFM

MEMORIALE PROPOSITI

ÚVOD

Náš prvý príspevok sme uzavreli zmienkou o intenzívnom obnovení kajúcného hnutia, ktoré kázaním Františka a jeho prvých bratov „cez mestá a dediny“ vzbudilo v toľkých ľuďoch, mužoch i ženách, mladých i starých túžbu intenzívnejšie nasledovať cestu evanjelia. Tento fenomén sa v priebehu niekoľkých rokov rozšíril až do tej miery, že František považoval za vhodné uviesť niektoré duchovné charakteristiky písomne. Hovoríme o LISTE VERIACIM, ktorý poznáme v dvoch konceptoch.

Je ťažké určiť datovanie týchto listov a názory vedcov sa zatiaľ nezhodujú. Z aktuálnych štúdií o františkánstve vyplýva, že neexistujú žiadne interné ani externé dôkazy, ktoré by stanovili dátum Listu veriacim (*redactio brevis*), a že vypracovanie Listu veriacim v *redactio ampla* musí byť zaznamenané v posledných rokoch života svätca (1225-1226).

Pre nás svetských františkánov je dôležité pochopiť, že List veriacim vo svojich dvoch verziách nabáda všetkých kresťanov, rehoľníkov, klerikov, laikov, mužov i ženy k životu podľa evanjelia a ktorých spása spočíva práve v konaní pokánia.

List by sa dal považovať za doplnkové obohatenie o františkánske videnie dokumentu Memoriale Propositi, ktorý je veľmi všeobecný a ktorý Rímska kúria poskytla všetkým vtedajším kajúcnikom.

Vo vývoji kajúcného hnutia 13. storočia predstavovali údaje obsiahnuté v Liste pevný referenčný bod, ale nemali normatívny charakter. Na druhej strane je odlišná povaha Memoriale Propositi (1221) ako dokumentu, ktorý predstavuje začiatok normatívneho procesu pre kajúcnikov 13. storočia[1] ukončeného v roku 1289 bulou Supra montem. Toto je pápežská bula Mikuláša IV., ktorá určuje Regulu bratov a sestier rádu kajúcnikov, vkladajúc do nej obsah Memoriale Propositi.

Supra montem potom definitívne schvaľuje „vytvorenie Františkánskeho rádu kajúcnikov / Tretieho rádu[2], prvého tretieho rádu oficiálne spojeného so žobravým rádom“[3] t. j. Rádom menších bratov.

Memoriale Propositi

Všeobecná charakteristika

Názov, ktorý je prevzatý z dvoch počiatkových slov textu[4], môže znamenať „dokument pre projekt života“ s významom, ktorý pripomína Propositum humiliátov z Lombardie (1201) alebo Katolíckych chudobných[5] (1208) alebo dokonca Propositum chudobných z Lombardie (1210) ...

Text sa nám zachoval v štyroch rukopisoch nájdených v štyroch knižniciach:

1. Florentský kódex (datovaný do rokov 1221-1223), nájdený v roku 1921 Benvenuto Bughettim v knižnici Landau vo Florencii;
2. Kódex z Capestrana – z Aquily (1228), objavený Paulom Sabatierom v roku 1901 v kláštore Menších bratov v meste Capestrano a publikovaný pod názvom Regula antiqua fratrum et sororum de poenitentia seu Tertii Ordinis s. Francisci;[6]
3. Kódex Regiomontano – z Könisbergu (1350), objavený v roku 1913, publikovaný Leonardom Lemmensom pod názvom Regula antiqua Ordinis de poenitentia iuxta novum codicem;[7]
4. Kódex z Aquily (15. stor.).

Text, ktorý predkladáme, je textom z Florentského kódexu[8], ktorý je považovaný za najstarší text a je najbližší k času jeho napísania.

Kto napísal Memoriale Propositi? Najuznávanejšou hypotézou je, že ju vypracoval kanonik Rímskej kúrie, pravdepodobne kardinál Ugolino dei Conti di Segni[9], veľmi skúsený právnik, ktorý v tých rokoch (1216-1219) ako pápežský legát pre severné Taliansko si bol dobre vedomý rozšírenia fenoménu kajúcnikov.

Cirkev prostredníctvom Memoriale „dala jednotnú orientáciu pre rôzne bratstvá, komunity, miestne skupiny kajúcnikov“ (G. Casagrande), regulujúc bohatstvo tohto javu v rámci pravovernosti proti akýmkoľvek heretickým odchýlkam.

TEXT [10]

V mene Otca i Syna i Ducha Svätého. Amen. Memoriál programu života bratov a sestier kajúcnikov, žijúcich vo svojich vlastných domovoch, začatý v roku Pána 1221[11], je tento:

KAŽDODENNÝ ŽIVOT, OBLIEKANIE

1. Muži patriaci k tomuto bratstvu sa majú obliekať do skromného, nefarbeného odevu, ktorého cena nesmie byť vyššia ako šesť ravennských mincí[12] za meter, pokiaľ niekto nie je dočasne dišpenzovaný na základe zjavného a nevyhnutného dôvodu. A pri uvedenej cene sa má brať do úvahy šírka a tenkosť látky.

2. Nech nosia svoje plášte a kožušinové kabáty bez výstrihu, zošívané alebo nezostrihané v celku, ale určite zašnurované, nie otvorené, ako ich nosia svetskí ľudia. A svoje rukávy nech majú uzatvorené (zopnuté).

3. Sestry zase budú nosiť vrchný odev a tuniku z látky rovnakej ceny a skromnej kvality alebo aspoň nech majú k vrchnému odevu biely alebo čierny spodný odev, čiže spodničku[13], alebo dostatočne dlhé ľanové šaty bez nariasenia, ktorých cena nech nepresiahne dvanásť pisanských denárov za meter. Pokiaľ ide o túto cenu a kožušinové plášte, môže byť udelená výnimka podľa majetku ženy a miestnych zvykov. Nesmú nosiť hodvábne ani farbené závoje a stuhu.

4. Ako bratia, tak aj sestry budú mať svoj kožušinový odev iba z jahňacej vlny. Povoľené sú im kožené peňaženky a opasky vyšívané jednoduchým spôsobom bez hodvábnej nite a podobných ozdôb. Taktiež ďalšie márne ozdoby odložia na výzvu vizitátora.

5. Nesmú chodiť na nevhodné večierky, na predstavenia alebo tanec. Nepodporia hercov a zakážu svojim rodinám obdarúvať ich.

ZDRŽANLIVOSŤ

6. Všetci sa majú zdržať mäsa, okrem nedele, utorka a štvrtka, s výnimkou choroby alebo slabosti, tri dni pri strate krvi, pri cestovaní alebo kvôli mimoriadne významnému sviatku, konkrétne Narodenie Pána – tri dni, Nový rok, Zjavenie Pána, Veľká noc zmŕtvychvstania – tri dni, svätých apoštolov Petra a Pavol, svätý Ján Krstiteľ, Nanebovzatie Panny Márie, Slávnosť všetkých svätých a svätý Martin. Ostatné dni, keď nie je pôst, môžu jesť syr a vajčička. Ale keď sú s rehoľníkmi v ich kláštorňoch domoch, musia jesť to, čo sa im podáva. A okrem slabých, chorých a tých, ktorí cestujú, nech sa uspokojia s ľahkým obedom a večerou. Zdraví nech sú striedmi v jedení a pití.

7. Pred obedom a večerou nech raz povedia Modlitbu Pána, podobne aj po jedle, a nech poďakujú Bohu. Inak nech hovoria tri Otčenáše.

PÔST

8. Od Veľkej noci zmŕtvychvstania po Sviatok všetkých svätých sa majú v piatok postiť. Od Sviatku všetkých svätých až do Veľkej noci sa majú postiť v stredy a piatky, ale stále majú zachovávať ostatné pôsty, ktoré Cirkev všeobecne prikazuje.

9. Majú sa postiť denne, s výnimkou slabosti alebo akejkoľvek inej potreby, počas pôstu svätého Martina, odo dňa po jeho sviatku až do Vianoc a počas Veľkého pôstu od fašiangovej nedele do Veľkej noci.

10. Sestry, ktoré sú tehotné, sa môžu zdržať telesných umŕtvovaní až do svojho očistenia s výnimkou tých, ktoré sa týkajú obliečenia a modlitieb.

11. Tí, ktorí sa venujú namáhavým prácam, budú mať dovolené jesť jedlo trikrát denne od Veľkej noci zmŕtvychvstania do sviatku svätého Michala. A keď budú pracovať pre druhých, bude im dovolené jesť všetko, čo sa im podáva, okrem piatkov a pôstov, ktoré

Cirkev všeobecne prikazuje.

MODLITBA

12. Všetci majú denne hovoriť sedem kanonických hodínok, to znamená matutínium[14], prímu, terciu, sextu, nónu, vešpery a kompletórium. Klerici sa majú modliť na spôsob duchovného kléru. Tí, ktorí poznajú žaltár, majú sa modliť najprv Deus in nomine tuo a Beati immaculati až po Legem pone pre prímu a ostatné žalmy hodínok so Sláva Otcu. Ale keď nenavštívia kostol, majú sa modliť na matutínium žalmy, ktoré recituje Cirkev, alebo akýchkoľvek osemnásť žalmov, alebo prinajmenšom sa pomodliť Otčenáše, ako to robia nevzdelaní pre jednotlivé hodinky. Ostatní sa modlia dvadnásť Otčenášov za matutínium a za každú jednu hodinku sedem Otčenášov so Sláva Otcu po každej jednej. A tí, ktorí poznajú Krédo a Miserere mei Deus, nech ich recitujú na prímu a kompletórium. Ak sa ich nepamodlia v uvedení hodinku, nech sa pomodlia tri Otčenáše.

13. Chorí sa nemusia modliť hodinky, pokiaľ si to neprajú.

14. Všetci majú ísť na matutínium v pôste svätého Martina a vo Veľkom pôste, pokiaľ im v tom nebránia iné osoby či záležitosti.

SPOVEĎ A PRIJÍMANIE, REŠTITÚCIE, NENOSENIE ZBRANÍ, PRÍSAHA

15. Majú sa trikrát do roka vyznať zo svojich hriechov a na Vianoce, Veľkú noc a na Turíce majú prijať sväté prijímanie. Majú sa zmieriť so svojimi susedmi a navrátiť to, čo patrí iným. Majú dorovnať desiatky minulé a zaplatiť budúce.

16. Nesmú vziať do ruky smrtiace zbrane alebo ich mať pri sebe proti niekomu.

17. Všetci sa majú zdržať formálnych prísah, iba ak by to bola nutnosť, v prípadoch vyňatých najvyšším Veľkňazom podľa jeho dovolenia, t. j. v prospech mieru, viery, v prípade ohovárania a pri vydávaní svedectva.

18. Aj vo svojich bežných rozhovoroch sa budú snažiť, aby sa vyhli prísaha. A ak by niekto bezmyšlienkovito prisahal pošmyknutím sa jazyka, ako sa to stáva, keď sa veľa hovorí, mal by večer toho istého dňa, keď je povinný premýšľať o tom, čo urobil, povedať tri Otčenáše ako odškodnenie takej prísahy. Každý člen nech povzbudí svoju rodinu, aby slúžila Bohu.

OSOBITNÁ SV. OMŠA A STRETNUTIE KAŽDÝ MESIAC

19. Všetci bratia a sestry v každom meste a mieste sa majú schádzať každý mesiac v čase, keď to ministri uznajú za vhodné, v kostole, ktorý im ministri určia, a tam budú pomáhať pri bohoslužbách.

20. Každý člen má dať pokladníkovi jeden obyčajný denár. Pokladník má zhromaždiť tieto peniaze a rozdeliť ich na radu ministrov medzi chudobných bratov a sestry, najmä chorých a tých, ktorí nemusia mať nič na svoj pohreb a potom medzi ostatných chudobných. A majú niečo z peňazí ponúknuť vyššie zmienenému kostolu.

21. Ak je to v danej chvíli vhodné, majú mať nejakého rehoľníka, ktorý pozná Božie slovo, aby ich nabádal a posilňoval, aby vytrvali v pokání a v konaní skutkov milosrdenstva. A okrem tých, ktorí slúžia, majú počas omše a kázne zostať ticho, sústredení na bohoslužbu, modlitbu a kázeň.

NÁVŠTEVA CHORÝCH, POCHOVÁVANIE MŔTVÝCH

22. Kedykoľvek ochorie ktorýkoľvek brat alebo sestra, ministri, ak im to pacient oznámi, navštívia pacienta osobne alebo prostredníctvom iných raz za týždeň a pripomenú mu pokánie. A ak to uznajú za vhodné, majú mu poskytnúť zo spoločného fondu to, čo môže potrebovať pre telo.

23. Ak chorý odíde z tohto života, bude to zverejnené bratom a sestram, ktorí môžu byť prítomní v danom meste alebo na

mieste, aby sa mohli zhromaždiť na pohrebe. A neodídu, pokiaľ sa neodslúži omša a telo nie je pripravené na pohreb. Následne každý člen do ôsmich dní od úmrtia obeť za dušu zosnulého: jednu omšu, ak je kňazom; päťdesiat žalmov, ak pozná žaltár, alebo ak nie, potom päťdesiat Otčenášov s rezponzóriom Odpočinutie večné na konci každého.

24. Okrem toho každý rok pre blaho živých a zosnulých bratov a sestier má každý kňaz odslúžiť tri omše, pričom každý člen, ktorý pozná žaltár, má ho odrecitovať celý, a ostatní sa pomodlia sto Otčenášov s rezponzóriom Odpočinutie večné na konci každého.

25. Všetci, ktorí majú na to právo, nech zanechajú svoju poslednú vôľu a vysporiadajú si svoj majetok do troch mesiacov po svojej profesii, aby nikto z nich nezomrel bez závetu.

26. Pokiaľ ide o zmierenie medzi bratmi a sestrami alebo nečlenmi v sporoch, nech sa urobí to, čo ministri uznajú za správne, ba keď to bude vhodné, po konzultácii s pánom biskupom.

27. Ak bude bratom a sestram upierané ich právo a výsady zo strany starostov a správco miest, kde žijú, miestni ministri urobia, čo uznajú za vhodné na radu pána biskupa.

28. Každý člen nech prijme a verne vykonáva službu ministra či iné zverené úradu, napriek tomu, že každý má právo zrieknuť sa služby po uplynutí jedného roka.

29. Ak chce ktokoľvek vstúpiť do tohto bratstva, ministri nech starostlivo preskúmajú jeho postavenie a povolanie a vysvetlia mu povinnosti bratstva, najmä povinnosť navrátenia toho, čo patrí iným. A ak s tým súhlasí, nech je prijatý (tal. nech prijme kajúcny habit) predpísaným spôsobom a nech splatí svoje dlhy tým, že ich uhradí v hotovosti v súlade so zloženou zálohou. Má sa zmieriť so svojimi susedmi a platiť desiatky.

30. Ak sa im po splnení týchto požiadaviek a uplynutí jedného roka bude javiť vhodný, nech je na radu niektorých bratov diskreťtov[15] prijatý pod touto podmienkou: že sľúbi, že bude po celý svoj život zachovávať všetko, čo je tu napísané alebo bude napísané alebo zmiernené na základe rady bratov, pokiaľ by príležitostne neplatila výnimka od ministrov. A že, keď ho ministri vyzvú, vykoná zadosťučinenie, ako to nariadi vizitátor, ak by urobil čokoľvek, čo je v rozpore s touto podmienkou. A tento sľub má byť potom okamžite spísaný verejným notárom. Rovnako však nech nikto nie je prijatý inak, pokiaľ to vzhľadom na majetok a hodnotu osoby nebude ministrom pripadať vhodné.

31. Nikto nesmie opustiť toto bratstvo a vyhnúť sa tomu, čo je tu obsiahnuté, okrem vstupu do rehoľného rádu.

32. Žiadny bludár alebo osoba so zlou povestou z dôvodu bludárstva nesmie byť prijatá. Ak je však podozrivý, môže byť prijatý, pokiaľ je to vhodné, po svojom očistení pred biskupom.

33. Vydaté ženy nemajú byť prijaté, iba ak so súhlasom a prepúšťacím schválením manžela.

34. Bratia a sestry, ktorí boli vylúčení z bratstva ako nenapraviteľní, nemajú byť do neho znovu prijatí, iba ak by sa to pozdávalo uzrozumenejšej časti bratov.

NÁPRAVA, VÝNIMKY, SLUŽBY

35. Ministri ktoréhokoľvek mesta alebo miesta oznámia verejné previnenia bratov a sestier vizitátorovi na potrestanie. A ak sa niekto ukáže ako nenapraviteľný, po konzultácii s niektorými bratmi diskreťtmi nech je obžalovaný u vizitátora, aby ho vylúčil z bratstva a následne sa to zverejnilo na generálnom zhromaždení. Navyše, ak je to brat, nech je nahlásený starostovi alebo miestodržiteľovi mesta.

36. Ak sa niekto dozvie, že ohľadne bratov a sestier dochádza k pohoršeniu, oznámi to ministrom a nech to pri príležitosti ohlásí vizitátorovi. Avšak nie je nútený nahlasovať to v prípade medzi manželom a manželkou.

37. Vizitátor má právomoc udeliť výnimku všetkým bratom a sestrám v ktoromkoľvek z týchto bodov, ak to považuje za vhodné.

38. Po uplynutí roka, ministri s radou bratov majú zvoliť dvoch ďalších ministrov a poctivého pokladníka, ktorý sa má starať o potreby bratov a sestier a ďalších chudobných. A nech zvolia informátorov, ktorí na príkaz ministrov majú zverejňovať, čo sa hovorí a koná v bratstve.

39. Vo všetkých vyššie uvedených bodoch nech nikto nie je obviňovaný, ale má sa podrobiť trestu. Pokiaľ však po dvoch napomenutiach ministrami nevykoná uložený trest alebo trest uložený vizitátorom, bude považovaný za vzdorovitého[16].

Tu končí Regula zdržanlivých.

[1] Podľa G. Casagrande (Un ordine per i laici. Penitenza e Penitenti nel Duecento, in Francesco d'Assisi e il primo secolo di storia francescana, Turín 1997, s. 247) v Memoriale „nemožno nájsť žiadnu súvislosť medzi Rádcom kajúcnikov a novými žobrajúcimi rádmi“, napr. františkánmi; táto téza sa líši od predpokladu, ktorý namiesto toho považuje Memoriale za starodávnu regulu františkánskeho kajúcneho hnutia (L. Temperini, Una regola per il terzo ordine francescano, Rím 2020, s. 42).

[2] V rámci tej istej vetvy sa v priebehu 13. st. bude rozlišovať medzi kajúcnikmi, ktorí žili vo františkánskom duchu vo svojich domovoch, a tými, ktorí si želali väčšiu oddanosť evanjeliovým radám a rozhodli sa žiť v komunite, pridajúc k profesii tri slávnostné sľuby (Tretí regulovaný rád – TOR). Ich prvé oficiálne uznanie sa uskutočnilo za pápeža Bonifáca VIII. v roku 1295.

[3] Tamže, s. 250.

[4] Memoriale propositi fratrum et sororum de Poenitentia in domibus propriis existentium inceptum anno Domini MCCXXI, tempore domini Gregorii noni papae XIII, Calendas Junii indictione... (Preklad: Memoriale programu života bratov a sestier kajúcnikov, žijúcich vo svojich vlastných domovoch, začatý v r. Pána 1221, za čias pápeža Gregora IX., 20.5.1228, prvej indikcie...).

[5] Katolícki chudobní neboli chápaní ako ordo, teda rehoľa v pravom slova zmysle. Ich štatút bol štatútom organizovaného kazateľského spoločenstva a ich úlohou bolo prostredníctvom kajúcich kázní priviesť čo najviac ľudí k riadnemu kresťanskému životu.

[6] Preklad: Starobylá regula bratov a sestier kajúcnikov, t. j. Tretieho rádu sv. Františka.

[7] Preklad: Starobylá regula rádu kajúcnikov podľa nového kódexu.

[8] In: L. Temperini, Testi e documenti sul Terzo Ordine Francescano, Rím 1991, s. 90 a nasled.

[9] Budúci pápež Gregor IX. (1227-1241).

[10] Tento preklad je prevzatý z Manuálu pre asistenciu OFS a františkánskej mládeže, Rím 2006/2012, s. 182-186.

[11] Tento dátum naznačuje právny rámec kajúcneho hnutia v Cirkvi.

[12] V tomto kódexe, ktorý sa považuje za časovo najbližší k jeho pôvodnému napísaniu, odkaz na peniaze z Ravenny môže naznačovať, že autor (autori) patrili do tejto geografickej oblasti.

[13] Tal. pazienza je časť habitu niektorých rehoľných rádov, ktorý má význam škapuliara.

[14] Tieto nočné alebo skoré ranné modlitby pozostávali z posvätného čítania a ranných chvál.

[15] Diskréti sú členovia poradného zboru predstaveného.

[16] Alebo doslova „kontumačne odsúdeného“. To znamená, že obžalovaný je vylúčený z ďalšieho súdneho konania pre neúčast na nariadenom pojednávaní a odsúdený v neprítomnosti.

3. príspevok

(Attilio Galimberti, člen Predsedníctva Medzinárodnej rady OFS) Ako žiť hodnoty Memoriale Propositi v kontexte súčasnosti

Úvod

Tretí príspevok nám ukazuje, ako vnímať Memoriale Propositi v kontexte dnešných dní a súčasnej Reguly, ktorá sprevádza bratov a sestry v prežívaní kresťanských hodnôt vo svetle františkánskej spirituality. Najskôr je potrebné analyzovať hodnoty tohto dokumentu a zisťovať, ako sú vyjadrené v súčasnej Regule. Dokument Memoriale Propositi mal rovnaké ciele ako súčasná Regula z roku 1978 a bol určený bratom a sestrám kajúcnikom v ich vlastnom čase. Preto by si mohol niekto myslieť, že to, čo obsahuje, nemusí byť pre nás aktuálne a už nie je platné pre súčasnosť. Keď sa však zaoberáme hodnotami, ktoré majú všeobecný význam a tvoria základ, na ktorom stavíme svoj život, je to pre nás zaujímavá skúsenosť. Pri hľadaní podobností alebo spoločných koreňov, môžeme zistiť, ako sa spôsob vytvárania a vyjadrenia živých hodnôt mohol zmeniť.

Znovuobjavenie hodnôt Memoriale Propositi

Nemýlime sa, ak tvrdíme, že Memoriale Propositi je pokladom alebo skrýva poklad, ktorý je dobre ukrytý. Pri odhaľovaní tohto pokladu by bolo vhodné, keby sme našu súčasnú Regulu použili ako mapu, ktorú budeme sledovať. Incipit Memoriale Propositi nám od začiatku hovorí, že je to program života bratov a sestier kajúcnikov žijúcich vo vlastných domovoch a celkom sa zhoduje s tým, čo je uvedené v čl. 2 súčasnej Reguly, kde sa hovorí, že „bratia a sestry pod vedením Ducha Svätého usilujú sa o dokonalú lásku (to, čo Memoriale Propositi nazýva pokánie) vo svojom svetskom stave“.

Moderného a možno aj povrchného čitateľa zaráža skutočnosť, že namiesto toho, aby

Memoriale Propositi bol projektom duchovného života, pôsobí skôr dojemom, že sa zmenil na sériu pravidiel a predpisov. Preto sa môže zdať, že je to veľmi náročný právny dokument, ktorý určite nie je príťažlivý pre čitateľa 21. storočia. Vymenúva normy týkajúce sa spôsobu obliekania, dodržiavania určitých období zdržanlivosti a pôstu, spôsobu modlitby, normy o spovedi, o spôsobe života vo „svetskej realite“ a života bratstva. Tieto veľmi podrobné normy prechádzajú až k úzkostnej starostlivosti (pozn. punitčkárstvu/pedantstvu). Pravdepodobne tu cítime vplyv mnišstva, ktoré formovalo život v stredovekej Európe. Mnísi vo svojom živote takmer obsedantne (naliehavo) dbali na rytmus času a pravidlá, na asketické predpisy a liturgiu. Bratia a sestry kajúcnici, deti svojho času, nejakým spôsobom našli svoj vzor a inšpiráciu v týchto „majstroch“.

Každodenný život

V článku 11 súčasná Regula OFS (naša mapa) hovorí: „Preto svetskí františkáni nech sa usilujú správne využívať pozemské majetky a odpútať sa od nich a nech zjednodušia svoje hmotné potreby.“ Môže sa zdať, že tieto slová sú nádhernou syntézou všetkých predpisov, ktoré nám Memoriale Propositi ponúka v oblasti obliekania: muži sa majú obliekať do skromného, nefarbeného odevu ...; plášte zašnurované a nie otvorené ...; sestry budú nosiť vrchný odev a tuniku z látky rovnakej ceny a skromnej kvality. Cieľ, o ktorý sa bratia a sestry snažia je ten istý, že svetskí františkáni žijú v spravodlivom vzťahu k pozemskému majetku. Zatiaľ čo dnes bratia a sestry začínajú podstatou, aby dosiahli formu ... platí, že bratia a sestry pred 800 rokmi začali od

formy, aby dospeli k podstate.

Bezpochyby to, čo sa dnes bratom a sestram navrhuje, si vyžaduje pozoruhodnú zrelosť a nepretržité overovanie. Vidíme na vlastné oči, že súčasný štýl je určite príťažlivejší, ale tiež oveľa, oveľa ťažší kvôli ľahkosti, s akou zvykneme ospravedlňovať naše nedostatky alebo „nerozvážnosť“.

Zdržanlivosť a pôst

Články 6 - 11 Memoriale Propositi sa zaoberajú témami zdržanlivosti a pôstu a robia to veľmi podrobne. Odráža to skutočnosť, že kajúcnici boli začlenení medzi rehoľníkov (aj keď žili vo svojich vlastných domovoch), normy sú oveľa náročnejšie. Súčasná Regula predstavuje veľmi odlišný spôsob v článku 7, ktorý je rozpracovaný v článku 13.3 Generálnych konštitúcií, kde sa uvádza: „cvičenia kajúcnosti ako pôst a zdržiavanie sa, čo je tradičné u františkánskych kajúcnikov, sú známe, oceňované a prežívané podľa všeobecných úprav Cirkvi“. Napriek tomu, že formu je možné zmeniť, podstata zostáva rovnaká: žiť v duchu neustáleho (každodenného) obrátenia.

Modlitba

Memoriale Propositi špecifikuje osobnú každodennú modlitbu kajúcnikov až príliš podrobne. Článok 8 našej Reguly smeruje do jadra tejto témy: „nech sa modlitba a rozjímanie stanú dušou celého ich života a konania“... Hovorí sa nám to isté, ale iným spôsobom, v súlade s dobou, kultúrou a s odstupom 800 rokov!

Spoveď a prijímanie, reštitúcie, nenosenie zbraní a prisaha

Kapitola o spovedi a prijímaní je bodom, v ktorom je zmena najzreteľnejšia (spoveď trikrát ročne a prijímanie na Vianoce, na Veľkú noc a Turíce).. Dnes v súvislosti s prijímaním dochádza k radikálnej zmene, je možnosť denného pristupovania k svätému prijímaniu. V mnohých krajinách

existuje kríza s pristupovaním k sviatosti zmierenia, a preto táto téma potrebuje hlbokú osobnú a bratskú úvahu.

Memoriale Propositi uvádza: „Nesmú vziať do ruky smrtiace zbrane alebo ich mať pri sebe proti niekomu.“ Je to bezpochyby významná požiadavka, ktorá si vyžadovala veľké duchovné aj vôľové úsilie, aby bola splnená, pretože nosenie zbraní bolo v tom čase normálne. V súčasnosti je náš spôsob života odlišný, ale toto rozhodnutie si stále vyžaduje veľkú silu ducha a vôle (články Reguly 11-13, 15). Téma odmietnutia nosenia zbraní je uvedená v čl. 23.2 Generálnych konštitúcií v modernejšom jazyku vo vyhlásení: „nech si cenia tých, ktorí v duchu vlastného svedomia odmietajú nosiť zbrane“.

Slávenie sv. omše a mesačné stretnutia

V týchto článkoch verne nachádzame krok za krokom to, čo sa od nás dnes požaduje. Slávenie svätej omše a mesačné stretnutia bratstva sú hodnoty, za ktoré sa zasadzujeme aj dnes. Zastavenie stretnutí kvôli Covidu má zásadný vplyv na život našich bratstiev. Náhrada videokonferenciami alebo formačnými webinármi určite nemá rovnaký „význam“ a vplyv, ale aspoň pomohla nestratiť kontakt, a to ani vizuálny.

Pasáž týkajúca sa finančného príspevku je krásna, ale zároveň bolestivá, predstavuje hodnotu, ktorú by sme mali podrobne preskúmať a zamyslieť sa nad ňou. Memoriale Propositi ponúka aj praktické príklady týkajúce sa použitia tohto príspevku.

Z dnešného pohľadu je zarážajúca skutočnosť, že postava duchovného asistenta ešte nie je špecifikovaná: ... „ak je to v danej chvíli vhodné, majú mať nejakého rehoľníka, ktorý pozná Božie slovo, aby ich nabádal a posilňoval ...“.

Návšteva chorých, pochovávanie mŕtvych

Tu je tiež Memoriale Propositi veľmi špeci-
fické a podrobné. Hodnota týchto telesných
skutkov milosrdenstva je v dnešných brats-
tvách veľmi živá. Súčasná Regula nás (v
záverečnej časti článku 19) motivuje vy-
konávať tieto skutky slovami: „Keďže sú
zaštepnení do Kristovho zmŕtvychvstania,
ktoré dáva pravý zmysel sestre smrti, nech
radostne očakávajú konečné stretnutie
s Otcom“.

Čo v Memoriale Propositi chýba

Najpozoruhodnejšie je, že v Memoriale
Propositi nie je obsiahnutá súvislosť hnutia
kajúcnikov s inými vtedajšími františkánsky-
mi zoskupeniami. V sekulárnych časoch
súčasnosti sa to javí ako niečo, čo chýba
v súvislosti s prežívaním nášho vzťahu
k ďalším františkánskym komunitám, ktoré
súčasná Regula spomína a potvrdzuje
v prvých troch článkoch.

Druhá myšlienka, ktorá v Memoriale Propo-
siti chýba – pravdepodobne je to kvôli tomu,
že žijeme svoje povolanie po zásadnej
udalosti, Druhom Vatikánskom koncile – je

fakt, že neobsahuje žiadne priame odkazy
na evanjelium, zatiaľ čo čl. 4 súčasnej Reguly
uvádza celkom jednoznačne: „Regula a život
svetských františkánov je toto: zachovávať
evanjelium...“ Toto pozvanie však bolo
zreteľné aj pre bratov a sestry pred 800
rokov.

Záver

Toto výročie nám pomáha zamyslieť sa nad
tým, či Memoriale Propositi nie je len ruko-
pis, ktorý by mal byť po skončení výročia
opäť zatvorený, odložený a zabudnutý až do
nasledujúceho ...stého výročia. Som pre-
svedčený, že je to skôr živý dokument, ktorý
je pre nás (pre mňa) stále užitočný. Ponúka
usmernenia, ktoré pomáhajú v konkrétnom
prežívaní hodnôt, ktoré ponúka Regula.

Keď sa skončí toto výročie, nezabudnime na
tento poklad, ale ho konkrétne používajme
a zaistíme tak kontinuitu cesty nášho Rádu.
Veď prečo si trochu nepomôcť niektorými
predpismi, ktoré sú v ňom uvedené, aby
sme naplno žili formou života, ktorá je
naším „duchovným habitom“.

BLAHOŠLAVENÝ STEFAN WYSZYŃSKI (1901-1981) PRÍMAS TISÍGROČIA

“Myslím, že nedokážeme zachrániť svet žiadnou inou silou iba tou, ktorú vezmeme z neba, zo srdca samého Boha a rozmeníme ju na drobné skutky všedného dňa”, hovorieval Stefan Wyszyński. Kto bol tento veľikán poľského národa, ktorému vzdal úctu aj dnes už svätý Ján Pavol II.? Tieto dve významné osobnosti spájala nielen príslušnosť k rovnakému národu, ale aj úprimné priateľstvo. Neúnavný obranca ľudských práv i ľudskej dôstojnosti, morálna autorita a odporca nacistického i komunistického režimu bol blahorečený 12. septembra 2021 vo Varšave.

Stefan Wyszyński sa narodil 3. augusta 1901 v Zuzele, v Ruskom kontrolovanej časti Poľska, ako v poradí druhé dieťa vidieckeho organistu Stanislawa Wyszyński a Julianny, rodenej Karp. Vyrastal v tradičnej kresťanskej rodine, v ktorej mu popri náboženských hodnotách bola odovzdávaná aj správna miera vlastenectva a hrdosti k poľskej národnosti. Keď mal deväť rokov, zomrela mu matka a otec sa neskôr druhýkrát oženil. Mal päť vlatných súrodencov, jedného nevlastného brata a sestru. Podľa spomienok rodinných príslušníkov už v mladom veku pocítil volanie ku kňazstvu. Vo veku 16 rokov nastúpil na strednú školu Pia X. a neskôr pokračoval v seminári vo Włocławku. Získané vzdelanie dobre pripravilo mladého kňaza na pastoračnú prácu s osobitným dôrazom na robotnícke prostredie. V medzivojnovom období bol zástancom teórie, ktorá sa označuje ako katolícky dynamizmus, teda široké zapojenie katolíkov do verejného života. Kvôli svojej sociálnej angažovanosti a názorom bol Stefan Wyszyński často kritizovaný nacionalistickými kruhmi. O jeho sociálnom zmysľaní svedčia aj akademické práce, v ktorých venoval veľkú pozornosť marxizmu. Kriticky ho posudzoval, pričom si však uvedomoval aj jeho intelektuálnu príťažlivosť. Vyjadroval obavy pred prijímaním komunistických myšlienok a varoval pred ich nebezpečenstvom. Bol toho názoru, že „moderný svet potrebuje iný druh mučeníctva - mučeníctvo práce, nie krvi.“

Františkánsky terciár

Počas štúdia v seminári vo Włocławku v rokoch 1920-1924 sa stal františkánskym terciárom. Len málokto o ňom vedel, že bol verným nasledovníkom sv. Františka. Nikdy sa tým verejne nechválil, ale zdôrazňoval svoje spojenie a blízkosť s tými, ktorí nasledovali šľapaje Poverella z Assisi. „Ako františkánsky terciár sa cítim v duchovnom spoločenstve s veľkou františkánskou rodinou, rodinou, ktorá spája veľké množstvo mužov a žien, rehoľných, ale aj laických terciárov z celého sveta.“

Vedel veľa o živote svätca z Assisi a často hlboko čerpal zo studnice jeho duchovnosti. Kardinál videl vo františkánskom hnutí reálnu možnosť znovuzrodenia Cirkvi. Zároveň chcel nanovo oživiť vo svete františkánsku spiritualitu, ktorá bola taká dôležitá pre celé kresťanstvo. Vyhlásil: *“František číta a aktualizuje evanjelium a práve preto je dnes súčasný, živý, blízky a uprostred nás.”* Želal si, aby sa naplno uskutočnili františkánske ideály a aby sa františkánske pôsobenie v modernej dobe uplatňovalo s plnosťou františkánskeho ducha. Preto členovia františkánskej rodiny zohrávajú podľa kardinála takú dôležitú úlohu, lebo sú dedičmi morálnej, sociálnej a ekonomickej obnovy prostredníctvom ducha svätého Františka. Chcel, aby život vo svete bol *“viac františkánsky, viac evanjeliový a viac podobný Kristovi.”*

Bol taktiež veľkým obdivovateľom Maximiliána Mária Kolbeho, jeho diela a odkazu. O jeho osobnosti sa vyjadril takto: *“Ak bola láska možná pre Františka z Assisi a Maximiliána Mária Kolbeho, znamená to, že je možná pre každého.”*

“Všetko som vsadil na Máriu...”

Keďže ako dieťa stratil matku, vyrastal v oddanosti k Božej Matke. Za kňaza bol vysvätený v deň svojich narodenín 3. augusta 1924. *“Išiel som do Jasnej Góry slúžiť svoju prvú omšu, aby som mal Matku, Matku, ktorá je navždy a nezomrie.”* Pred ikonou Čenstochovskej Panny Márie slúžil svoju primičnú omšu 5. augusta, na sviatok Panny Márie Snežnej, aby stála pri ňom pri každej svätej omši, ako stála pri Kristovi na Kalvárii. *“Človekovi sa môže niekedy zdať, že všetko v nás zomrelo, že neprichádza pomoc, že Boh mlčí, a predsa i v takom momente je pri nás Mária. Ona stojí nielen pod Kristovým krížom, ale aj pod krížom každého z nás. Je našou jedinou nádejou.”*

Po roku pastoračnej práce pokračoval v štúdiu na Katolíckej univerzite v Lubline na Fakulte kánonického práva a zároveň študoval katolícku sociálnu náuku na Fakulte práva a sociálnych vied. V roku 1930 sa stal profesorom sociológie a kánonického práva v Kňazskom seminári vo Włocławku.

Ťažké časy nemeckej okupácie

Po vypuknutí druhej svetovej vojny a následnej okupácii Poľska sa jeho meno ocitlo na zozname gestapa, ktoré ho považovalo za jedného z najväčších nepriateľov Ríše. Príčinou boli jeho práce, v ktorých kritizoval nacizmus a hitlerovskú ideológiu. V tomto období boli tisíce kňazov a rehoľníkov popravených za účasť na odboji. Stefan Wyszyński unikol tomuto údelu len preto, že ho jeho biskup Michał Kozal upozornil, aby bol opatrnejší a preložil ho na faru do Laski, neďaleko Varšavy. Samotný biskup neskôr zahynul v koncentračnom tábore.

Od roku 1942 duchovne viedol skupinku mladých dievčat, ktoré sa zoskupili okolo mariánskej sodalistiky Marie Okońskiej, zvanej Ósemka. Z tohto laického združenia,

ktorého cieľom bolo spojiť kresťanský život so štúdiom, sa neskôr vyvinul Sekulárny inštitút pomocníc Panny Márie, Matky Jasnej Góry. V Laskách pri Varšave sa stretol aj s dielom sestry Elžbiety Róže Czackej, ktorá ako mladé dievča úplne stratila zrak. Vďaka svojim výnimočným intelektuálnym schopnostiam sa nevzdala a prijala Božiu výzvu k uskutočneniu diela, ktoré by uľahčilo život nevidiacim. Začala študovať braillovo písmo a založila Spolok starostlivosti o nevidiacich. Vstúpila do Tretieho rádu sv. Františka a založila Kongregáciu sestier františkánok služobníčok kríža. V Laskách postavili sestry Centrum pre nevidiacich, ktorý Stefan Wyszyński všemožne podporoval. Ich duchovné priateľstvo bolo nakoniec umocnené tým, že boli spoločne blahorečení v ten istý deň.

V auguste v roku 1944, počas varšavského povstania, slúžil ako poľný kaplán v povstaleckej armáde pod pseudonymom Radwan III. Prežil zrovnanie Varšavy so zemou Nemcami a krátko pred koncom vojny sa vrátil do seminára Włocławka, kde sa stal rektorom. Keďže veľká časť poľského kleru bola počas vojny vyvrazená, bol zároveň farárom v dvoch farnostiach a vypomáhal ako redaktor v troch katolíckych časopisoch.

Biskup z Lublinu

Dňa 4. marca 1946 ho pápež Pius XII. menoval za biskupa Lublinskej diecézy. Vysvätený bol 12. mája 1946 v Jasnej Góre. Ako biskup prevzal diecézu v zložitom období obmedzovania cirkvi a národa rastúcim komunistickým režimom. Reorganizoval dekanátne a farské štruktúry, obnovoval tradičné kňazské združenia. Založil inštitút vyššej náboženskej kultúry a taktiež podporoval rozvoj diecéznej charity. Bol proti ozbrojenému boju proti komunistom. Veril, že mladí ľudia viac pomôžu Poľsku, ak sa zamerajú na vzdelávanie a sociálne aktivity. Počas nastupujúcej tvrdej stalinskej éry však odvážne vystupoval proti porušovaniu práv Cirkvi, ateizácii spoločnosti, či obmedzovaniu slobody prejavu.

Nie politik, ale pastier

16. novembra 1948 bol vymenovaný za arcibiskupa Gniezna a Varšavy, čím mu bol udelený titul prímás Poľska. V pastierskom liste pri tejto príležitosti napísal: *“Nie som politik, ani diplomat, nie som aktivista, ani reformátor. Namiesto toho som váš kňaz, pastier a biskup vašich duší, apoštol Ježiša Krista.”*

V svojej službe sa snažil vybojovať u komunistickej vlády čo najväčšiu slobodu pre Cirkev. Zároveň bol však realista a chápal, že bude potrebné vypracovať určitú dohodu, ako by mohla vykonávať svoju pastoračnú činnosť.

“Non possumus...”

K dohode došlo v apríli 1950, ale nebol to jednoduchý kompromis. Arcibiskup sa snažil vyhnúť situáciám, ktoré by mohli byť pokladané za legitimizáciu komunistických úradov. 12. januára 1953 bol počas konzistória menovaný pápežom za kardinála, no komunistické úrady mu odmietli vydať cestovný pas, takže nemohol

vycestovať. Keď naďalej ešte viac stúpali proticirkevné zásahy, postavil sa proti pokusom podriaďiť duchovenstvo štátu. Nesúhlas vyjadril 8. mája 1953 v slávnom liste *Non possumus!* (Nemôžeme!). Pre štátne úrady bol list veľkým pobúrením a rozhodli o kardinálovom uväznení. Príslušníci bezpečnostného aparátu ho zatkli v noci z 25. na 26. septembra 1953. Do svojho denníka si kardinál Wyszyński zapísal: *“...Priniesli mi kabát a klobúk. Vzal som si breviár a ruženec. Na chvíľu som vošiel do kaplnky, aby som sa zahľadel na svätostánok a na moju Božiu Matku na vitráži. Od dvier som ešte raz pozrel na obraz Čenstochovskej Panny Márie, ktorý visel nad vstupom do Pápežskej sály, ešte raz som vyjadril protest a nastúpil som do auta.“*

Nikdy nebol formálne obvinený, takže jeho väznenie by sa dalo nazvať skôr nezákonná internácia. Trvala tri roky. Bol zbavený všetkých práv, vrátane práv väzňov, intenzívne ho sledovali pomocou odposluchov a agentov, taktiež aj jeho korešpondencia bola obmedzená. Ani vo väzení však nezaháľal. Zmobilizoval sa k intenzívnej intelektuálnej práci. Vypracoval program Veľkej novény Poľska a sformuloval text Jasnohorských sľubov národa. Malo ísť o obnovenie sľubov, ktoré vyslovil pred tristo rokmi kráľ Ján Kazimír II. Vasa v Ľvove. Počas bohoslužby kráľ zložil prísahu zvanú Ľvovský sľub, kedy Pannu Máriu vyhlásil za kráľovnú poľskej koruny. 16. mája 1956 v Jasnej Góre v Čenstochovej, za účasti asi milióna veriacich z celej krajiny, boli tieto sľuby prečítané, avšak za neprítomnosti ich autora, ktorý bol v tom čase ešte stále väznený. Ako symbol protestu boli na prázdnom sedadle prímasa Poľska biele a červené kvety. V októbri 1956 bol prepustený, zároveň naliehavo žiadal o oslobodenie ďalších biskupov a ich návrat do domovských diecéz.

Krátko po svojom návrate z väzenia vyhlásil program Veľkej novény - deväťročnú duchovnú prípravu poľského národa na oslavu tisícého výročia kresťanstva v Poľsku. Každý rok 1957-1966 mal svoje motto venované zásadným hodnotám ako život, láska, viera, rodina, národ. Boli to veľké duchovné cvičenia s oslavami, modlitbami a púťami.

Významne sa zaslúžil o šírenie mariánskej úcty, najmä po tom ako bola Panna Mária v roku 1964 vyhlásená pápežom Pavlom VI. za Matku Cirkvi. Inicioval tiež putovanie kópie ikony Panny Márie Čenstochovskej po všetkých poľských farnostiach.

Priateľstvo s budúcim pápežom

V lete 1958 kardinál Wyszyński pozval do Varšavy mladého 38-ročného teológa Karola Wojtyła a oznámil mu, že bol menovaný za pomocného biskupa do Krakowa. Tu sa začala ich dlhoročná spolupráca, ktorá sa ešte viac prehĺbila počas Druhého vatikánskeho koncilu. Karol Wojtyła sa postupne stal jeho “pravou rukou” a Stefan Wyszyński chcel, aby sa stal jeho nástupcom. To sa však nestalo, pretože 16. októbra 1978 bol Karol Wojtyła zvolený za pápeža a prijal meno Ján Pavol II.

V roku 1981 sa zdravie Stefana Wyszyńskiego rapídne zhoršilo. Trápila ho rakovina žalúdka. Svoju poslednú svätú omšu slúžil 12. mája 1981. Na druhý deň celým svetom otriasla správa o atentáte na pápeža. Kardinála táto správa zastihla na nemocničnom lôžku, pričom sa modlil k Bohu za priateľovo uzdravenie. Zomrel 28. mája 1981, v deň slávnosti Nanebovstúpenia Pána, o 4.40 hod. O tri dni boli vo Varšave slávené pohrebné obrady, ktorých sa zúčastnili tisícky ľudí, početné domáce i zahraničné delegácie, duchovenstvo i laici. Všetci chceli poslednýkrát vziať úctu prímasovi tisícročia.

Samotný pápež Ján Pavol II. sa o tomto veľkom synovi poľského národa vyjadril: *“...nebol by na Petrovom stolci tento pápež Poliak, keby nebolo tvojej viery, ktorá neustúpila pred väzením, tvojej neochvejnej nádeje, tvojej bezmedznej dôvery v Matku Cirkvi, keby nebolo Jasnej Góry a celého tohto obdobia dejín cirkvi v našej vlasti, ktoré je spojené s tvojou primasovskou službou.”*

Blahorečenie

Pápež František uznal jeho hrdinské cnosti v roku 2017 a v roku 2019 bol potvrdený zázrak na jeho príhovor. Uzdravená bola mladá žena postihnutá rakovinou štítnej žľazy. Blahorečenie sa malo pôvodne uskutočniť 7. júna 2020, ale z dôvodu pandémie bolo presunuté na 12. septembra 2021, deň menín jeho milovanej Matky Márie.

Z rôznych zdrojov pripravila Anežka Martina Zonnenscheinová

<https://franciscanvoice.org/the-beatification-of-stefan-cardinal-wyszynski/>

<https://polishhistory.pl/cardinal-stefan-wyszynski-on-the-road-to-greatness-1901-1956/>

<https://www.ofmconv.net/en/vostro-fratello-card-stefan-wyszynski-alla-gloria-degli-altari/>

http://www.sfr.cz/clanek_poutnik.aspx?a=607

<https://www.vaticannews.va>

POVINNOST CHRÁNĚT VÝZNAM VLASTNEJ CHARIZMY

P. Remigiusz Górski OFM

Františkán poľskej národnosti, kňaz, brat Remigiusz Górski OFM, žije od r. 2004 na Slovensku. Bratské i kňazské povolanie napĺňa v bratstve Provincie Najsvätejšieho Spasiteľa v Bratislave. Františkánska charizma sprevádza a posväcuje každú službu, ktorú vykonáva. Viaceré odborné štúdiá ho pripravili na zriedkavé povolanie. Od roku 2019 ako sudca Metropolitného Tribunálu v Bratislave dohliada na uplatňovanie kánonického práva Cirkvi a pripravili ho aj na činnosť pedagóga prednášajúceho kánonické právo na Teologickej fakulte Trnavskej univerzity v Bratislave. Práca s utečencami, duchovná asistencija v nemocnici, či pedagogická prax na cirkevnom gymnáziu v minulosti, dopĺňajú ďalšie zručnosti, ku ktorým tento rok pribudla aj možnosť novej skúsenosti v službe duchovného asistenta Miestneho bratstva sv. Stanislava v Bratislave.

Malé curriculum vitae

Narodil sa 16. novembra 1982 v Jarosławiu v Podkarpatskom vojvodstve, v katolíckej rodine a má jednu sestru. Základnú školu a Gymnázium vyštudoval v rodnom meste. Po maturite v roku 2001 nastúpil do noviciátu Menších bratov františkánov v Zakliczynie n/Dunajcem, Provincia Matky Božej Anjelskej v Krakove, kde zložil v roku 2002 prvé sľuby. Nasledovalo dvojročné štúdium filozofie vo Františkánskom seminári „Svätého Bonaventúru“ v Krakove. Na Slovensko prišiel v roku 2004, po roku pobytu v trnavskej františkánskej komunite prestúpil do Provincie Najsvätejšieho Spasiteľa v Bratislave. Formáciu a štúdium teológie dokončil na Teologickej fakulte Trnavskej univerzity v Bratislave v r. 2010, vtedy zložil aj večné sľuby. O rok bol vysvätený za kňaza a prímichnú omšu slúžil v rodnej farnosti v Poľsku. Nasledovali postgraduálne štúdiá dogmatickej teológie na Pápežskej univerzite Jána Pavla II. v Krakove, kánonické právo - licenciát na Pápežskej Univerzite Antonianum v Ríme a doktorát na Pápežskej Univerzite sv. Tomáša Aquinského tiež v Ríme.

Ako ste prežívali úsvit vo viere, kto Vás najviac ovplyvnil?

Narodil som sa v multikultúrnom meste Jaroslaw v Podkarpatskom vojvodstve, na juhovýchode Poľska, ktoré očaruje množstvom chrámov rôznych náboženstiev a obradov. Okrem rímskokatolíckych kostolov a opátstva sestier benediktínok, môžeme tu obdivovať monumentálny konkatedrálly gréckokatolícky chrám Premenenia Pána, v ktorom je nádherná ikona „Brána milosrdenstva“. Cez mesto prechádza Chasidská cesta, vďaka ktorej môžeme spoznať mnohé objekty, ktoré patrili židovskej obci mesta Jaroslaw, medzi nimi aj dve synagógy.

Moje stretnutie s vierou, ktorá je osobným, intímnym stretnutím s Ježišom, skúsenosťou Jeho blízkosti, priateľstva a lásky, bolo od malička. Vyrastal som v katolíckom spoločenstve, s rodičmi sme pravidelne navštevovali bohoslužby. Veľký vplyv na moju vieru mal príklad Božej služobnice Anny Jenke, ktorej proces blahorečenia sa začal v roku 1993. Bola to žena, ktorá celý svoj život venovala pomoci spoločnosti a obyvateľom nášho mesta, a zároveň bola aj učiteľkou poľštiny mojej mamy na strednej škole výtvarných umení.

Už v prvej triede základnej školy som začal miništrovať vo farskom františkánskom kostole Najsvätejšej Trojice, v ktorom je umiestnená socha ukrižovaného Krista, známa svojimi milosťami. V tomto chráme som prijal sviatosti iniciácie, ako aj sviatosť kňazstva.

Pocítili ste túžbu hlbšie prežívať vieru a ísť po stopách sv. Františka?

Živá skúsenosť s Bohom je darom Ducha Svätého. Sú to chvíle ticha, ktoré nás robia citlivejšími na Božieho Ducha a jeho príhovor. Ale je to predovšetkým sám Boh, ktorý hľadá človeka a túži po priateľstve s ním. Boh je vždy prvý, ktorý hľadá priateľstvo s človekom. Aspoň u mňa to tak bolo. Pán má od večnosti svoj plán s každým z nás, tak ako to v liste Efezanom hovorí aj sv. Pavol. Niekoho volá do manželstva, niekoho do slobodného stavu, niekoho k zasvätenému životu alebo kňazstvu. Mnoho ľudí kladie rehoľníkom otázku: „Kedy ste sa rozhodli odpovedať na Kristove pozvanie k službe Cirkvi a ľuďom?“ Na túto otázku je vždy ťažko odpovedať. Je to tajomstvo. Ale toto tajomstvo odkryvame celý život. V mojom prípade nešlo o nejakú jednu konkrétnu situáciu, kde by ma Boh oslovil. Skôr to bolo jeho tiché vedenie cestou, po ktorej som kráčal v blízkosti bratov františkánov v mojej farnosti.

Čo bolo na sv. Františkovi výnimočné pre Vás?

Svätci sú najlepšimi interpretmi Biblie. Vo svojom živote stelesňujú Božie slovo a robia ho tak nesmierne prítlačlivým, že k nám skutočne hovorí. Na sv. Františkovi z Assisi bolo pre mňa výnimočné predovšetkým to, že mal bezprostredný vzťah s Ježišom a Božím slovom, ktoré chcel poslúchať sine glossa, teda také, aké je, v celej jeho radikálnosti a pravde. O sv. Františkovi sa hovorilo, že je alter Christus, a skutočne bol živou ikonou Krista. Nazývali ho aj „Ježišovým bratom“. Vlastne to bol jeho ideál: byť ako Ježiš, kontemplovať evanjeliového Krista, intenzívne ho milovať, napodobňovať jeho čnosti. Sv. František je

radostným svätcom. Jeho jednoduchosť, pokora, viera, láska ku Kristovi i jeho dobrota ku každému človeku mu dodávali radosť v každej situácii.

Po prvých sľuboch ste vo formácii i v štúdiách pokračovali na Slovensku...

Po maturite v roku 2001 som nastúpil do noviciátu Menších bratov františkánov v Zakliczynie n/Dunajcem, v Provincii Matky Božej Anjelskej v Krakove. Po noviciáte nasledovalo dvojročné štúdium vo Františkánskom seminári „Svätého Bonaventúru“ v Krakove. V roku 2004 mal som túžbu vyštudovať teológiu v medzinárodnom seminári v Jeruzaleme, ale k tomu nedošlo, pretože v Izraeli sa začali nepokoje a teroristické útoky. Naši bratia tam, i jeden z mojej bývalej provincie, boli „uväznení“ v Bazilike Narodenia Pána v Betleheme. Vtedajší provinciál sa rozhodol, že v takejto zložitej situácii tam nepošle nikoho, ponúkajúc inú možnosť blízko Poľska. Koncom roka 2004 som prišiel na Slovensko. Po roku pobytu v trnavskej komunite a bližšom poznaní slovenských bratov, som sa rozhodol prestúpiť do Provincie Najsvätejšieho Spasiteľa. Formáciu a štúdium teológie som už dokončil v bratislavskej komunite a na Teologickej fakulte Trnavskej univerzity v Bratislave. V roku 2010 som zložil večné sľuby a o rok neskôr som bol vysvätený za kňaza v mojej rodnej farnosti v Poľsku.

Čím život v bratstve prispel a posunul vás duchovne i ľudsky ďalej?

Rehoľné spoločenstvo nie je len skupinou kresťanov, ktorí individuálne hľadajú osobnú dokonalosť. Je niečím

oveľa hlbším. Bratské spolunažívanie má odzrkadľovať hĺbku a bohatstvo tajomstva Cirkvi, čím vytvára ľudský priestor obývaný Najsvätejšou Trojicou. Osobne som sa v bratskom spoločenstve obohatil skúsenosťami, múdrosťou a spiritualitou starších rehoľníkov a uvedomil som si, že súčasne každý „nový brat“ je zodpovedný ponúknuť ideály, ktoré poznal pri svojich začiatkoch. Potom je šanca vypracovať nové spôsoby, ktorými možno prežívať evanjelium, a predložiť aj odpovede, ktoré zodpovedajú požiadavkám súčasného svedectva a ohlasovania. Podstatné je, aby sme neudržiavali pri živote „utópie“, ale musíme vedieť vytvoriť „iné miesta“, kde sa žije evanjeliou logikou daru, bratstva, prijatia, odlišnosti, vzájomnej lásky a tolerancie.

Vydali ste doktorandskú prácu, ktorá pojednáva o problémoch miešaných manželstiev uzavretých medzi katolíkmi a pravoslávnyimi vo svetle dokumentov ekumenického dialógu. Prečo práve táto téma?

Vybral som si túto tému, pretože je veľmi aktuálna. Rastúci počet miešaných manželstiev medzi katolíkmi a pokrstenými kresťanmi nekatolíkmi, si vyžaduje osobitnú pastoračnú starostlivosť podľa smerníc a noriem obšiahnutých v najnovších ekumenických dokumentoch. Cirkev si uvedomuje, že manželstvo a rodina tvoria jedno z najcennejších bohatstiev ľudstva. Preto ponúka svoju pomoc a chce, aby jej hlas počuli nielen tí, ktorí už poznajú hodnotu manželstva a usilujú sa verne žiť v tomto duchu, ale aj tí, ktorým sa nespravodlivo bráni, aby slobodne uskutočňovali svoje rodinné plány.

Manželia, ktorí žijú v miešanom manželstve, predstavujú osobitné požiadavky. Treba mať na zreteli záväzky katolíckej stránky, ktoré vyplývajú z viery, vo veci slobodného vyznávania viery a z toho prameniacej povinnosti starať sa zo všetkých síl, aby boli deti pokrstené a vychovávané v katolíckej viere, a tiež treba pamätať na osobitné ťažkosti, ktoré tkvejú vo vzťahoch medzi manželmi, pokiaľ ide o nábožen-skú slobodu.

Hoci miešané manželstvá medzi katolíckmi a inými pokrstenými kresťanmi majú svoju osobitnú podobu, predsa obsahujú mnohé prvky, ktorým sa oplatí napomáhať a rozvíjať tak pre ich vnútornú hodnotu, ako aj pre prínos, ktorým môžu prispieť k ekumenickému hnutiu.

Ďalšie štúdium a doktorandská publikácia Vás urobili odborníkom na udeľovanie nulity katolíckych manželstiev. V roku 2019 ste boli vymenovaný za sudcu Metropolitného Tribunálu v Bratislave. Môžete nám objasniť podstatu i úskalia tejto náročnej služby?

Naša práca na cirkevných súdoch je pastoračnou službou so špecifickým zameraním. Najčastejšie riešime manželské záležitosti, keď sa na cirkevný súd obracajú ľudia, ktorým stroskotalo manželstvo. Nakoľko v cirkvi „rozvod“ neexistuje, cirkevný súd skúma, či dané manželstvo bolo platne uzatvorené. Nie je našou úlohou vyhlásiť čo najviac manželstiev za neplatné. Našou úlohou je hľadať pravdu pred Bohom, aj pred vlastným svedomím. Každý sudca musí vlastniť tzv. morálnu istotu o danom manželstve. Ak má pochybnosť, či je

manželstvo platné, teda nemá istotu o nulite manželstva, cirkevné právo žiada, aby sa priklonil k platnosti manželstva. Totiž každé manželstvo má priazeň práva, preto v pochybnosti treba trvať na platnosti manželstva, kým sa nedokáže opak.

O našej službe mnohí nevedia, pretože je to práca v tichosti, skrytosti a prebdených noci, kedy si sudca v pokoji sadne k daným manželským problémom, aby hľadal pravdu o predmetnom manželstve. Ide tu naozaj o veľkú zodpovednosť. Aby som mohol súdiť iných, najprv sa musím sám zrieknuť všetkého, čo je vo mne samom zlé: sebeckta, lenivosti, osobných záujmov, rôznych predsudkov. Nesmiem si príliš zakladať na svojej osobnej mienke a presvedčení. Sudca vždy musí nemilosrdne odstraňovať a potláčať všetky tieto vplyvy, ktoré hoci sú okrajové, predsa spútávajú a sťažujú vynesenie spravodlivého súdneho rozsudku.

Aké životné krédo rezonuje na Vašej ceste? Čím obohacuje františkánska charizma Vašu službu?

Mojím životným krédom sú slová zo Svätého písma: «všetko robte na Božiu slávu» (1 Kor 10,31), ktoré zároveň boli biskupským heslom svätého Remigiusa, apoštola Frankov a biskupa v Remeši vo Francúzsku, môjho patróna, na ktorého počesť som dostal meno pri krste.

V každej tejto službe som sa snažil byť blízko ľuď. Sv. František poukazuje na bezhraničnú lásku, schopnú prekračovať priepasti dané pôvodom, národnosťou, farbou pleti alebo náboženstvom.

Uvedomil som si, že úlohou kresťana je vyjadrovať všetkým bez rozdielu milosrdnú dobrotivosť Boha Otca. Ježiš Kristus nás nabáda ísť na križovatky ciest a pozvať všetkých, dobrých i zlých. Všetkých! Kresťan musí kráčať ďalej napriek ťažkostiam, ohlasujúc, že Božie kráľovstvo je blízko. A vždy som sa to snažil robiť s radosťou. Aj v problémoch, v ťažkých situáciách, aj napriek hriechom je tu radosť z Ježiša, ktorý odpúšťa a vždy pomôže.

Svedectvo Františka z Assisi, ktorý miloval chudobu, aby mohol nasledovať Krista s úplnou oddanosťou a slobodou, je pre mňa každodenným pozvaním, aby som pestoval vnútornú chudobu a rástol tak v dôvere k Bohu. Toto je štýl kresťana. Hlásanie evanjelia s radosťou. A Pán urobí všetko.

Minulý rok ste prijali službu duchovného asistenta Miestneho bratstva sv. Stanislava v Bratislave. Mohlo by sa zdať, že popri Vašich primárnych povinnostiach by Vám už nezostával čas na starostlivosť o terciárov. Kam chcete pozdvihnúť bratov a sestry na františkánskej ceste?

Br. Daniel, duchovný asistent bratstva sv. Stanislava, bol preložený do komunity v Nových Zámkoch. Keďže ďalší bratia kňazi majú mládežnícke „stretká“, alebo sa venujú inej pastorácii, provinciál sa obrátil na mňa s prosbou o prijatie služby duchovného asistenta miestneho bratstva. Mal som obavy či popri mojej práci stihnem stretnutia s terciarmi, pripravovať si duchovné obnovy, duchovné cvičenia a zúčastňovať sa púť. Všetko je predsa o vzťahoch a ľuďoch. Ak si vieme veci prediskutovať, naplánovať, ak sa vieme dohodnúť na konkrétnom termíne, všetko sa dá krásne stihnúť.

Ako duchovný asistent sa predovšetkým

snažím byť nášmu bratstvu nablízku, vypočúť si ich konkrétne ťažkosti, s ktorými sa stretávajú a poskytnúť riešenie v každom ich probléme. Moja služba si žiada, aby som poznal každú sestru a každého brata, a stál po boku toho, kto padol na ceste. Predsa Kristova láska rozliata v našich srdciach nás vedie k tomu, aby sme milovali svoje sestry a bratov až do tej miery, že vezmeme na seba ich slabosti, problémy, ťažkosti. Jedným slovom: že sa im sami darujeme.

Kríza povolání neobišla ani OFS na Slovensku. Prečo podľa Vás tak málo oslovujeme druhých pre nové povolania?

Každá komunita si musí urobiť spytovanie svedomia a odpovedať si na otázky: Sme otvoreným alebo uzavretým bratstvom? Aké dávame svedectvo nášho kresťanského života? Čo môžeme ponúknuť druhému človeku? Nezabúdajme, že celá plodnosť našich bratstiev závisí od kvality našej prítomnosti v spoločensťve. Veľmi sa teším, že v našom miestnom bratstve sv. Stanislava v Bratislave sme prijali do formácie dve sestry, do iniciácie dve sestry a brata, a sú aj ďalší záujemcovia. Je to istý potenciál, ktorý musíme jednoducho využiť. Budúcnosť jestvovania našich terciárskych komunít, ich apoštolský význam, si vždy vyžadujú skúmanie, konfrontáciu a rozlišovanie. To všetko sa môže stať školou hľadania a nasledovania Božej vôle. Nemôžeme zabúdať aj na základné kritériá, ktorými sa majú naše spoločensťvá riadiť: povinnosť chrániť význam vlastnej charizmy v danom prostredí a starosť o udržanie živého, skutočne bratského života.

Váš pohľad na obdobie, ktoré práve žijeme vzhľadom na výrazný zásah do nášho života?

Pandémia koronavírusu nám zasiahla prakticky do každej oblasti aj náboženskej. Na povrch vyšli problémy, ktoré sú pre Cirkve výzvou do budúcnosti.

Niektorí veriaci majú pochybnosti vo viere, ktoré nepovažujem za zlé. Dôležité je však to, ako sa s nimi vyrovnáme. Ak naša viera prejde skúškami pochybností a otázok, bude cennejšia, kvalitnejšia a pevnejšia ako v ohni preskúšané zlato (1 Pt 1,7). Keby som si ja na svojej púti životom musel vybrať medzi vierou, ktorá by stále zápasila s pochybnosťami, no napokon predsa vybojovala svoje víťazstvo, a naivnou vierou, ktorá by nikdy nepoznala spaľujúcu žiaru neistoty, vždy by som si vybral to prvé.

U niektorých kresťanov nájdeme i magickú podobu viery. Ježiš je pre nich rúškom, vakcínou i účinným liekom. Pre takú vieru je náboženstvo magickým prostriedkom. Veriť pre nich znamená mať privilegované postavenie u božského režiséra dejín. Taká viera realitu nákazy neberie vážne. Boh postavil svet na princípoch, ktoré platia. Iba v takom svete môže byť človek slobodný, iba taký svet možno poznávať rozumom, pretvárať ho a konať v ňom zodpovedne. Iba v takom svete sa človek môže stať človekom. Viera, ktorá so zázrakom počíta ako s každodennou realitou, nie je vierou evanjelií.

Chápem, že sú to pre nás situácie bolestné, v ktorých si uvedomujeme, že zúfalo potrebujeme Boha a je paradoxné, že práve v týchto situáciách sa nám Boh dáva poznať a zakúsiť najviac.

Na záver, čo najviac prajete čitateľom a najmä nám terciárom ?

Predovšetkým, aby každý miloval svoje vlastné povolanie, pociťoval ho ako rozhodujúci základ života sestier i bratov svetského františkánskeho rádu, aby chápal svoje zasvätenie v tomto svete ako opravdivú, krásnu a dobrú skutočnosť, vďaka ktorej sa aj vlastná existencia stáva opravdivou, krásnou a dobrou. Prežívajte bratské a priateľské vzťahy. «V nádeji sa radujte, v súžení buďte trpezliví, v modlitbe vytrvalí» (Rim 12,12). Pokoj a dobro!

Ďakujem za rozhovor
sr. Mária Marcela

Radostné tajomstvo vtelenia Božieho Syna prežívame každý rok. Vždy nanovo, no nikdy nie rovnako. Vianočné sviatky sa v osobnom prežívaní stávajú jedinečnými chvíľami, ku ktorým sa radi vraciame. Preto sme pozvali našich bratov a sestry, aby sa zamysleli nad anketovými otázkami a podelili sa o svoje vianočné spomienky s čitateľmi Františkánskej rodiny.

Anketové otázky:

- 1. Na ktoré Vianoce rád spomínaš?**
- 2. Zvykneš si dávať nejaké novoročné predsavzatia?**

Milan Spišiak OFS

1. Na ktoré Vianoce rád spomínaš?

U nás sú Vianoce okrem duchovna spojené aj s rodinnosťou. A všetky moje spomienky sú spojené s ľuďmi, s ktorými som ich mohol prežiť. Rád pozerám na fotku z detstva, keď stojím pod stromčekom, ešte ako jedináčik (prvorodený) s mojím otcom, dvaja Milanovia, jeden šťastný, obdarovaný a druhý šťastný darujúci. Potom mám pred očami vianoce s mojou prvorodenou dcérou, tá radosť v tvári poldruha ročného dieťaťa, keď našla pod stromčekom kočík s bábikou (tak isto si ale dobre pamätám na každý prírastok v našej rodine :)). Potom šok, môj otec (ten z prvej spomienky) pred dvoma rokmi, dva dni pred vianocami odišiel k OTCOVI. Ale tento rok sa neuveriteľne teším. Pred stromčekom budú zase dvaja Milanovia, Syn toho z prvej spomienky, zo synom tej z druhej spomienky. Aleluja.

2. Zvykneš si dávať nejaké novoročné predsavzatia?

Predsavzatia sú fajn, pár veľkých, teda aspoň pre mňa som zvládol, pár nie. Ale asi som už dozrel do veku, keď si dávam predsavzatia typu "prežijem tento rok, deň, či hodinu tak, aby som sa mohol pozrieť na tú tvár v zrkadle". A aby som mu vedel odpustiť. Chcel by som len plniť Božiu vôľu. A to je vlastne tiež predsavzatie. Či? :D.

P. Jakub Martaus OFM

Na každé Vianoce rád spomínam, pretože každé mali svoje čaro, krásu a svoju osobitosť. Ale výnimočnými boli pre mňa troje vianočných sviatkov. Prvé boli v roku 1994. V tomto roku som maturoval a v septembri som nastúpil na civilnú vojenskú službu na Gymnázium Jána Bosca v Šaštíne. Boli to moje prvé Vianoce mimo domova. Bol to zvláštny pocit, že som nebol doma s rodičmi a so sestrami, ale bolo to niečo nové a dobrodružné. Mal som aj obavy, aj som sa tešil. Skoro celé som ich strávil v kuchyni pri hrncoch. Ale boli nádherné, večerali sme spolu so saleziánmi a zistil

som, že Ježiško sa narodil aj v Šaštíne, nielen doma v rodnej dedine.

Druhú výnimočnú spomienku mám na Vianoce v roku 2015. V tom roku mi zomrel môj otec a tak som sa vypýtal na vianočné sviatky domov k mamke. Veľmi som sa tešil, lebo som bol po 22. rokoch na Vianoce opäť doma. Na moje pranie prebiehala štedrá večera tak, ako sme to mali vo zvyku, keď som bol ešte doma. Rozdiel bol len ten, že už ju nevedol otec, ale môj švagor, ktorý otca veľmi dobre nahradil. Chodili sme aj po spievaní. Švagor ako vyučený umelecky rezbár spolu so svojim sedemročným synom vyhotovili fujaru, ktorá bola jedinečná tým, že nemala klasické ľudové vzory, ale bolo na nej napísané veľkými písmenami chopper a vyobrazená motorka. Synovec potom všade kde sme prišli na fujare zahral.

Tretie Vianoce, na ktoré spomínam boli v roku 2020. Deň pred Štedrým dňom som oznamoval ľuďom, že sa zajtra vidíme na polnočnej svätej omši. Ráno sme dostali informáciu, že sú verejné sväté omše zakázané. Radosť vystriedal smútok. Napriek tomu, som prežil nezabudnuteľné Vianoce. Po večeri sme mali o deviatej súkromnú polnočnú svätú omšu a po nej som nasadol do auta a išiel ku kamarátovi do práce. Práve mal nočnú službu. Vymenili sme si navzájom malé darčeky, vyzpovedal som ho a o polnoci sme slávil polnočnú svätú omšu. Bola to výnimočná svätá omša i chvíľa, kedy som si uvedomil krásu vtelenia a pokory narodenia, kde sa SLOVO STALO TELOM. Sústredil som sa na každé jedno slovo, každý jeden úkon svätej omše, cez ktoré hovoril Boh, ktorý sa práve narodil..

Frančeska Toporová OFS

1. Na ktoré Vianoce rada spomínaš?

Pri tejto otázke ma okamžite zaplavila radosť. Milujem Vianoce so všetkým, čo k tomu patrí. Nemám uložené žiadne špeciálne, no postupne ako nám pribúdali vnúčatka každé jedny sú pre mňa vzácné a iné.

Vlastne už celý advent, počas ktorého si naladím dušu na hlbšie prežívanie TAJOMSTVA Vianoc. V týchto dňoch rada rozjímam práve o dieťatku, ktoré môžem duchovne objasniť vo svojom náručí. O mame Márii aj sv.Jozefovi. Tento obraz je v mojom srdci obrazom Vianoc, Štedrého večera aj rodiny. Mať ich po boku je upokojujúce aj radostné. Teším sa na všetky vianočné vône od ihličia, sviečok na adventnom venci až po vanilkové dobroty. Na zasvietené lampáše pri rorátnych sv.omšiach. Na vianočný punč na Františkánskom námestí po vianočnej spovedi u Jezuitov, kde sme vždy skončili celá rodinka, aby „bolo všetko ako má byť“ a patrí to roky roky k našej adventnej tradícii. Stále ma baví s detskou radosťou vyberať osobitne pre priateľov vianočné pohľadnice s peknou myšlienkou, posolstvom aby som im mohla aj na diaľku vyjadriť svoju lásku a blízkosť.

A potom je tu ešte jedna mimoriadna tradícia. Naša terciárska adventná duchovná obnova, keď sa na chvíľu stíšim od seba aj od sveta za múrmi kláštora a vdychujem iné vône aj atmosféru. Tam sa zamýšľam nad smerom svojho života aj povolania. Dovolím si oddýchnuť si v Jeho láske počas adorácie aj spoločného stolovania... Nachádzam si všetko potrebné čo moju zapratanú dušu, aj maštalčku srdca posilní, občerství, uzdraví, motivuje aj pohladí. Kde zanechám strach aj obavy lebo ON ich premení na niečo nové a tvorivé. Kde spoločne zažívame skutočné tajomstvo a pravý zmysel Vianoc. Potom sa mi oveľa ľahšie prekonáva všetko to náhlenie a stíhanie.

2. Zvykneš si dávať nejaké novoročné predsavzatia

Silvestrovský deň trávime s manželom aj deťmi na prechádzke, zapálime sviečky na cintoríne, poďakujeme pri večernej adorácii v kostole. Sú to všetko miesta kde objatá Božou láskou aj tou od mojich dovoľm myšlienkam konfrontovať ma so samou sebou. Či som spokojná s tým, ako to teraz mám, aké som to chcela mať, čo som nestihla, nezvládla, nedokončila. Rekapitulujem a vidím čo všetko nepotrebné a vábivé ma zamestnáva a zaťažuje. Potom sa stane že nám niekto blízky alebo z okolia odíde, nečakane, či po chorobe a vtedy okrem smútku doľahne aj márnosť nad všetkou „darmnou námahou“, keď nám zostanú na konci prázdne ruky. S pokorou ďakujem za zdravie aj každý nový deň.

A k novoročným predsavzatiam? Už si ich nedávam, lebo nakoniec som bola zbytočne sklamaná ako som si ich nedotiahla. Teraz sa radšej nechám prekvapiť, ako to bude s mojimi plánmi, disciplínou, novými túžbami aj snami. Stále sa objavujú a som za to vďačná. Snažím sa mať život v rovnováhe, ten duchovný aj športový nevynímajúc. Mať ho pestrý a podnetný. Učím sa nezľaknúť sa toho, že občas musím odbočiť z naplánovanej cesty, lebo aj to ma vyučuje žiť v Božej prozreteľnosti. Zvlášť v týchto dňoch, keď sme z rutiny vykoľajení takmer všetci to môže byť pre nás zároveň aj nová skúsenosť a príležitosť.

Keď sa tak zamýšľam jedno predsavzatie len musím spomenúť. Sv. František túžil krotiť v sebe vnútorného vlka, ja veľkého leva... stále sa ozýva a netuším kde sa vzal. Keď sme pred pár rokmi mali počas štúdia vyjadriť zviera v sebe, na mojom výkrese bola nežná holubica. Jemná, biela s rozviatymi krídlami. Roky ubehli ani neviem ako a z holubice je lev. A tak sa občas pýtam Pána, čo mi tým chce povedať. Či má už dosť holubíc v službe a potrebuje aj levice pre svoj zámer. Popracujem na tom levovi, aby bol čo najnežnejší a mierny 😊.

P. Felix Ján Tkáč OFMCap.

Moje Vianoce.

Najkrajšie Vianoce som emocionálne prežíval ako dieťa. Od mojich 10 do 24 rokov sme prežívali Vianoce spolu s bratom Ondrejom v rodine, kde postupne pribúdali súrodenci. Boli sme štyria. Keď naša mama zomrela, otec sa znovu oženil a mali sme ďalšieho brata Matúša. Ako rásťol, Vianoce boli nádherné aj v tom, že sme ich pripravovali pre neho, pre jeho rozžiarené oči. Ja ako elektrikár som na otcov popud zavesil vianočný stromček namiesto lustra. A z hornej električky som pripojil svetlá na stromček. Takže sa zapaloval vypínačom. A pod tým stromčekom boli darčeky, ktoré sme sediac rozoberali a každý sa chvíľu viac tešil... Potom prišiel štvrtý brat Adam a celé sa to opakovalo. My s Ondrejom sme boli už starší, ale nádhery Vianoc sme prežívali aj my sami. Celodennú prípravu, varenie, upratovanie, aby bolo pre Ježiša všetko pripravené. Bola to úžasná atmosféra. Napokon sme išli na polnočnú svätú omšu a pod nohami nám vŕzgal sneh.

Neskôr ako kapucín som začal chodiť do kostola kapucínov v Bratislave, kde bol úžasný organista. Ten spieval vianočné piesne tak oduševnene, že to bola nesmierna radosť... Nie ako teraz, často pomalé a rozvláčne, akože duchovné.

Neskôr ako kňaz som bol počas Vianoc väčšinou v rôznych farnostiach mimo domova, teda aj mimo Slovenska, najmä v Taliansku a v USA. V Taliansku nepoužívajú na Vianoce stromčeky, len betlehemy. Tam to prežívanie sviatkov bolo iné, už nie také emocionálne. Na Talianoch, ale aj Američanoch som obdivoval ich veľkú štedrosť, s ktorou mysleli na chudobných, a to, ako sa obdarovávali navzájom čistou nefalšovanou priazňou. Po celom týždni spovedania boli pre mňa Vianoce naozaj krásne a čisté. Človek musí objaviť vo svojom srdci, že Boh je úžasná láska, že nás nesmierne miluje. Boh nám až tak dôveruje, že nám dáva svojho syna ako bezbranné dieťa s ktorým môžeme urobiť čokoľvek. Kiež by sme túto dôveru Boha v nás mohli prežívať každý deň znovu a napodobňovať ju v tom, ako sa môžeme rozdať navzájom jeden druhému.

Antónia Cehláriková OFS

1. Na ktoré Vianoce rada spomínaš?

Vianoce sú pre mňa vždy najkrajším obdobím z celého roka, aj keď viem, že vrcholom je Veľká noc (bez Vianoc by nebola ani tá ;)). Tie NAJ boli pre mňa, keď sme sa tešili z vlastného prvého bábätka, vtedy sme vianočnú radosť prežívali intenzívnejšie, drobný syn v Trnave bol živým obrazom Božieho Syna v Betleheme a ja som sa vžívala aspoň do ľudských pocitov Panny Márie tak nejako prirodzene, jednoducho číra bezbrehá radosť.

2. Zvykneš si dávať nejaké novoročné predsavzatia?

Novoročné predsavzatia som si v mladšom veku dávala pravidelne, ale už dlhší čas si ich dávam hlavne v rámci sviatosti zmierenia, tam sa mi to zdá viac namieste. A sú to "ciele", za plnenie ktorých sa zodpovedám často a nielen sebe :).

Helena Ficeková OFS

1. Na ktoré Vianoce rada spomínaš?

Moje najkrajšie Vianoce boli tie, keď som z milosti Božej vo svojom srdci naozaj prežila, že „Ježiš“ sa narodil aj pre „mňa“ ....a práve pre „mňa“.

Prežitím tohto „okamihu“ som zrazu v jednej chvíli pochopila to, čo som nedokázala pochopiť celé roky. Preto si na „moje Vianoce“ pripomínam nesmiernu Božiu dobrotu, ktorá mi, napriek mojej slabosti, dovolila prežiť predzvesť „večnosti“.

Verím, že každé Vianoce, aj keď ich možno neprežívame vždy tak intenzívne, sú aj vtedy pre nás všetkých „BOŽÍM DAROM“.

Zo srdca želim všetkým krásne Vianoce, pretože je to čas, kedy sa môže Ježiš narodiť v srdci v každom jednom z nás. Len mu to treba dovoliť.

2. Zvykneš si dávať nejaké novoročné predsavzatia?

Áno, v minulosti som si dávala novoročné predsavzatia, na ktoré musím sa priznať, som po pár mesiacoch jednoducho zabudla. Teraz sa snažím nielen na Nový rok, ale aj po celý rok odovzdávať každý deň do Božích rúk a prežiť ho, ako najlepšie dokážem ☺.

Toto je už moje celoživotné predsavzatie.

Lucia Hidvéghyová OFS

1. Na ktoré Vianoce rada spomínaš?

Rada spomínam na Vianoce, ktoré ma prekvapili, lebo sa odohrali celkom inak, než som si predstavovala. V tom čase som študovala na Hebrejskej univerzite v Jeruzaleme a bola som rada, že Štedrý večer pripadol na piatok, lebo v sobotu, ani deň predtým, sa nechodilo do školy, až v nedeľu, prvý deň v týždni. Tak som mala čas zájsť na sviatky aj do Betlehema, aj navštíviť priateľov v meste.

Bývala som v podnájme a moja spolubývajúca nečakane odišla poobede preč, lebo stretla krajanov, ktorí ju pozvali na spoločnú oslavu. Tak som ostala na Štedrý večer sama. Zatelefonovala som rodičom, zapálila sviečky na adventnom venci a v tichu som pripravovala tradičné vianočné jedlá. V ten večer bolo dosť chladno, fúkal vietor a pršalo.

Susedia boli nábožní židia, mladá rodina s dieťaťom, preto ma prekvapilo, keď mi otec rodiny po zotmení zaklopal na dvere. Potreboval pomoc, lebo im vypadol prúd a bez elektriny začínalo byť u nich chladno, nehovoriac o tme. Zachovávali predpisy o sobote, a počas nej nemohli zažínať elektrické svetlo ani zapalovať sviečky. V celom byte im horeli len dve, ktoré pani domu zapálila ešte pred zotmením, aby počas večere svietili na stole. Skúsila som poistky, ale tam chyba nebola. Čo teraz? Aspoň som im na viacerých miestach zapálila kahančeky, aby potme trafili do dverí. Tak som sa dostala aj do izby, kde sa pod paplónom zohrievala suseda s dieťaťom. Musela byť už dlhšie chorá, lebo kašľala. Nakoniec mi poďakovali za pomoc a rozlúčili sme sa. Tma, sychravé počasie, zima a kašeľ, to nie je najlepšia kombinácia, pomyslela som si. Nemôžem ich predsa nechať tak. Vrátila som sa od dverí naspäť a pozvala ich k sebe, aby sa prišli zohriať.

Moji domáci odcestovali na rok do cudziny. V kuchyni zachovávali židovské predpisy o stravovaní a v ich neprítomnosti som ich dodržiavala aj ja, lebo

taká bola dohoda. V ten večer ma to naozaj potešilo, lebo inak by mladá rodina musela odmietnuť jedlo, ktoré som pripravovala (nebolo by kóšer). Kým som dokončovala večeru, dieťa chvíľu plakalo, potom sa plazilo po kuchyni a motalo sa mi popod nohy, otváralo zásuvky a pricviklo si prsty, občas mu tiekli slinky, alebo niečo mrvilo po zemi, alebo roztrhlo niečo papierové... skrátka, bolo veselo. Čoskoro sme si sadli k večeri a jedla bolo pre všetkých dosť. Details si už nepamätám, len viem, že som sa v duchu usmievala, aký je Pán Boh úžasný. Na Štedrý večer mi dovolil, aby som prijala pod strechu mladý židovský pár aj s dieťaťom. Také Vianoce mi mohol pripraviť len On, ale to ešte nebolo všetko.

Keď potom rodinka odišla spať domov a bolo asi desať hodín, zatelefonovala mi moja jediná kresťanská spolužiačka z Hebrejskej univerzity, či ma môže prísť navštíviť. Bola Francúzka a sviatky trávila s priateľom z Rakúska. Jeho mama mu poslala tradičné vianočné pečivo, veľmi podobné tomu, ktoré som poznala z domu. Niečo také bolo v Izraeli veľkou vzácnosťou. Popri štúdiu som nemala čas piecť, ale Pán Boh mi doprial aj domáce maškrty. Boli vynikajúce a spolu sme si pochutili aj na mojej večeri. Nechápem, ako je to možné, ale ostalo aj pre nich. Nakoniec sme išli na polnočnú sv. omšu spolu všetci traja a boli to jedny z najkrajších Vianoc, na aké sa pamätám.

2. Zvykneš si dávať nejaké novoročné predsavzatia?

Už viac ráz som na Nový rok urobila jedno rozhodnutie, ale nenazvala by som to predsavzatím, skôr odovzdaním sa. Keby som si urobila predsavzatie, nútilo by ma to splniť ho a podať istý výkon, ale to nechcem. Radšej si na Nový rok poviem, kým chcem v danom roku byť, akou Luciou, alebo ktorú súčasť svojho povolania chcem dať v tom roku na prvé miesto. Väčšinou je to moja odpoveď na isté volanie, ktoré sa začne viac ozývať počas adventného stíšenia a potom cez sviatky a pri koncoročnom sputovaní svedomia. Spomínam si, ako som raz prvého januára povedala Bohu, že mu chcem dať v tom roku viac svojho voľného času a pozvala som ho, aby mi ukázal, ako by sa mu to najviac páčilo. Do štyroch dní som dostala tri ponuky na spoluprácu a tak je to aj inokedy, Pán Boh nás berie vážne.

Vianočný príbeh

Iminkove mandarínky

„Maminka ste na rade“...zaklopala som na dvere mladej ženy s 5 deťmi. Po dvoch týždňoch ďalšej karantény nás prišli všetkých v zariadení pretestovať. Zostala som v ich izbe zabaviť deti. Usadení na huňatom koberci a s farebnými rúškami na tvárach sme sa pustili do družnej debaty. „Už ste písali s maminkou Ježiškovi? Nie? Tak mu to môžeme spoločne povedať.“ Traja malí rytieri a dve princezky presne vedeli, čo by ich potešilo. Veľké dosky na zošity, dvojposchodový plný peračník, hra Človeče, lego a najmladší Iminko chcel mandarínky 😊. Na moju otázku či naozaj, deti dosvedčili. „Áno teta, jemu veľmi chutia mandarínky.“

Zdá sa to ako zanedbateľná položka v rozpočte, no nie je. Naše maminy sa musia popasovať s vymáhaním výživného aj s ťažkou finančnou situáciou, veď sú samoživiteľky. Často sú veľmi zranené oni samé aj ich spomienky. Keď sa snažíme pripomenúť im ich hodnotu, prijatie, prejavíme podporu aj dôveru, postupne sa uzdravujú, odpúšťajú a zbavujú sa strachu.

Ponúkame im odbornú pomoc, poradenstvo, komunitné sedenia, no chýba im láska, priatelia aj domov. Deti to zažívajú a vnímajú celkom inak. Sú úprimné, otvorené. Často nás spontánne objímu, keď samy objatie potrebujú. Nepýtajú sa, rovno sa rozbehnú a neriešia či môžu. Štedrosť a pestrosť

našej služby to dovoľuje. Vziať ich do náručia, dať nové šaty, pozývať k prestretému stolu nielen na Vianoce...

Vetu: „vy im dajte jesť“ počujem v srdci vždy keď sa ma ustarostené mamy pýtajú, či im môžem dať nejaké potraviny navyše, jedlo, ktoré zostalo.

Vrátim sa však k nášmu príbehu. Keď som sa vrátila od stráženia detí do svojej pracovne, pozrela som na miesto mojich naliehavých prosieb. Na malý kríž, ktorý strážia sv. páter Pio so sv. Jozefom. Dôverne som sa im prihovorila: „Tak ste to počuli, že mandarínky na vianoce.“ Prehltla som slzy, lebo aj to je súčasť mojej krásnej i ťažkej služby. Krátka modlitba z Dolindovej novény si opäť našla svojho adresáta. „Pane, Ty sa postaraj, o nich, o nás, o všetkých prichádzajúcich.“ Nepotrebuje toho veľa len zaplatiť školné, škôlky a malý nákup na pár dní, kým dostanú pravidelné dávky a materskú.

A náš PÁN bol znova štedrý. Už o dva dni mi písala naša terciárka Evka Remšíková, či môže priniesť niečo našim do krizáku. Potešili sme sa plnej taške dobrôt, po ktorých sa len zaprášilo. No bola v nej aj malá obálka s mojím menom. Keď som ju otvorila zachvelo sa mi srdce. Bola v nej presne potrebná suma /nemalá čiastka/ pre naše mamy, na všetky výdaje o ktorých mi hovorili. Pomohli hneď trom rodinám.

Na ďalší deň ma ráno prekvapili kolegyně správou, že mi naša pani aktivačná nechala plnú igelitku mandaríniek a nevedia čo s nimi. „Máme ich odložiť do chladničky? Naliehala, že sú pre teba.“ „*Nie, neodkladajte ich, to sú Iminkove mandarínky*“.

Na viac som sa nezmohla. Tak účinkuje Božia prozreteľnosť. Naša pani aktivačná je sama dlhšie nezamestnaná, v hmotnej núdzi a ovocie dostala z potravinovej pomoci. Chcela sa s nami podeliť o to, čo sama dostala. Netušila aký veľký sen

splnila malému dieťaťu a že v tej chvíli bola Božím vyslancom rovnako ako Evka. Pán nás učí, že dobro je tiché a služba pokorná. Ďakujeme Evka za Tvoje tiché skutky milosrdnej lásky, za štedré srdce, ktoré sa nepýta ale koná už niekoľko rokov a delí sa s núdznými nespoznané, no o to horlivejšie.

Prajem nám všetkým požehnané a zdravé Vianoce, naplnené láskou, pokojom, nádejou a predovšetkým blízkosťou so svojimi milovanými.

Frančeska OFS

365 dní s Pátrm Piom knížná novinka vydavateľstva Zachej.sk

...lebo veselého darcu miluje BOH

Pred nedávnom mi písala sestra Mária Herichová, formátorka z Gifry, s ktorou som sa osobne spoznala v našom krízovom centre. Určite ju viacerí z Vás poznáte cez jej príspevky. Prišla na bajku, usmiata, v tričku a kraťasoch. Pozdravili sme sa medzi dverami a naše drevené tauká na krku dávali radostne tušiť, že sme z jednej rodiny a že to nebude náhodné stretnutie. Mária sa stala dobrovoľníčkou našim deťom "v kríze", priateľkou, mamou aj sestrou na určité obdobie. Postupne sme spoznávali svoje príbehy povolania a navzájom sa povzbudzovali. Pamätám si na prekvapenie v jej očiach keď zistila, že som terciárka a zároveň mám aj svoju rodinu. Že sú aj svetskí františkáni. Odvtedy bola našou dôležitou "spojkou" aj dopisovateľkou do Františkánskej rodiny. Ona sama bývalá reprezentantka, hokejistka sa aj službou v našom centre postupne pripravovala na svoju novú dôležitú úlohu, na nové povolanie sestry kapucínky, na formáciu v Kostarike. Preposielam fotečky z Máriiných nedávnych slávnostných prvých sľubov z kostola sv. Jozefa Robotníka v Seville. Zároveň preposielam aj Máriinu pokornú prosbu o malý príspevok pre deti, o ktoré sa stará v týchto dňoch. Frančeska.

Srdečne vás všetkých pozdravujem!

Ozývam sa opäť takto z dialky v nádeji dať sa spoznať... a spolu so mnou aj realitu "tohto sveta" a vyjadriť potrebu, ktorú má aktuálna postpandemická situácia. Za normálnych okolností by sa urobila veľká hostina a stretli by sme sa s mnohými a prijala by som veľa darov, no keďže situácia nedovolí, otvorilo mi to oči a všetko chcem žiť skromnejšie a radosť sa novým spôsobom - to čo neinvestujeme do tejto oslavy a darov vymením za radosť detí, ktorým to veľmi pomôže.

Hovorím o deťoch z domova a z nášho projektu.

Sestry terciárky kapucínky sú rehoľné spoločenstvo, ktoré založil španiel Luis AMIGO v situácii podobnej ako je tá dnešná - v čase pandémie vo Valencii, keď mnoho rodičov zomrelo na následky pandémie a na ulici ostalo veľa detí bez domova. V tom čase otec Luis cítil povolanie postarať sa o tieto deti a tak založil prvú komunitu sestier vo Valencii, ktorá sa zaviazala postarať o tieto deti. Vznikol tak roku 1885 vo Valencii prvý sirotinec pod hlavičkou sestier terciárook kapucínok. Postupne sme zakladali viac "sirotincov" dnes viac známych ako detský domov alebo centrum ochrany detí a mládeže.

Podľa nášho zakladateľa sa volá aj naše centrum na ochranu detí a mládeže v Mairena de Aljarafe pri Seville - hogar Luis Amigo, kde tento rok pôsobím. Je to miesto, ktoré sa snaží byť novým domovom pre deti a mládež. Túžime pre nich vytvoriť rodinné prostredie a podporiť ich vo vzdelávaní a rozvíjať ich osobnosť pre lepšiu integráciu v spoločnosti. Centrum funguje na princípoch Amigonianskej pedagogiky (máme vlastnú pedagogickú metodiku založenú na kresťanských - evanjeliových princípoch výchovy).

Kúsok ďalej máme druhú časť našej misie: je ním voľnočasové vzdelávacie centrum pre deti zo sociálne slabších rodín (proyecto socioeducativo). Fungujeme v pravidelnom dennom režime a okrem vzdelania poskytujeme aj poradenskú pomoc a sprevádzame rodiny v náročnej finančnej situácii.

Ak by ste chceli podporiť našu činnosť s deťmi, vaša pomoc bude využitá na aktivity a pomoc pre deti. Vaše modlitby a podporu môžete poslať aj formou príspevku na číslo účtu: **SK480200000003233895857** do poznámky platby prosím uviesť "**projekt Luis Amigó**". Veľká vďaka už vopred za akúkoľvek čiastku. O aktivitách ktoré vďaka vám budeme môcť realizovať s deťmi a pre deti vás radi budeme informovať.

Pozdravujem zo Španielska, Mária.

Generálna kapitula OFS v Ríme

Od 13. do 21. novembra 2021 sa konala v Ríme XVI. Generálna kapitula a VII. Volebná kapitula Františkánskeho svetského rádu. Kvôli celosvetovej pandémie kapitula bola posunutá o jeden rok.

Na kapitule boli prítomní delegáti takmer z celého sveta, avšak kvôli rôznym obmedzeniam v súvislosti s COVID-om, niektoré krajiny nemali zastúpenie. Určité obmedzenia a pravidlá platili aj počas samotnej kapituly (napr. povinnosť stále nosiť rúška, využívať dezinfekciu, priebežné meranie teploty, o prípadnom podozrení na ochorenie COVID čo najskôr informovať a izolovať sa). Zároveň bola zabezpečená možnosť Ag testovania.

Dôležité bolo, že bolo naplnené kvórum, čiže nadpolovičná väčšina prítomných delegátov pre uskutočnenie nových rozhodnutí a konanie samotných volieb nového Predsedníctva Medzinárodnej rady OFS na obdobie 2021 – 2027.

Na kapitulu sme sa ako delegáti, tak aj samotné národné bratstvá, pripravovali štúdiom prípravného dokumentu tzv. Instrumentum Laboris na tému: „*Oživiť a viesť v duchu služby*“, čo znamená v službe napr. ministra, byť tu pre ostatných a slúžiť im, byť tu pre nich (príklad Ježiša, ako umýval nohy svojim apoštolom Jn 13,13-15 a Lk 22, 25-26). Niektoré časti tohto dokumentu sa

mi zdajú veľmi prínosné a často sa vraciam k niektorým myšlienkam. Zo všetkých vyberiem aspoň niektoré:

To je to, čo svätý František ustanovil ako pravidlo života vo svojom ráde: *„Bratia, čo sú ministrami a sluhami ostatných bratov, nech navštevujú a napomínajú ostatných bratov a pokorne a láskavo ich naprávajú a nech im neprikazujú nič, čo by bolo proti ich duši a našej Regule.“* A tiež: *„Ministri nech ich príjmu láskavo a dobrotivo a nech sa k nim správajú tak prívetivo, aby s nimi mohli hovoriť a konať ako páni so svojimi sluhami, lebo tak to má byť: aby ministri boli sluhami všetkých bratov.“* Aj keď toto bola

Regula života pre Prvý rád, ide o evanjeliový model, ktorý svätý František odovzdával všetkým svojim nasledovníkom. Hovoríme tomu *„služobné vedenie“*. V OFS na všetkých úrovniach minister uplatňuje tento model vedenia kolegiálne (v duchu koordinácie a spolupráce) s radou bratstva.

Zároveň sme si opäť pripomenuli slávnosť, ktorá nás sprevádza tento rok a to 800. rokov dokumentu Memoriale Propositi, ktorý je považovaný za prvý Regulu nášho rádu. Mali sme možnosť stretnúť sa s autorom posledného príspevku, ktorý hovorí o tom, ako žiť hodnoty Memoriale propositi v dnešnom kontexte.

Novozvolená Medzinárodná rada OFS (CIOFS):

Kapitula mala duchovný ale aj pracovný charakter, preto aj program bol tak stavaný. Každý deň sme začínali sv. omšou už o 7:30 h. Počas všetkých dní sa striedali spoločné plenárne zasadnutia v auditóriu s prácou v skupinách, kde nás bolo šesť. Schvaľovali sme správu generálneho ministra a činnosť Predsedníctva CIOFS za uplynulé obdobie, volili sme moderátorov na celý týždeň, schvaľovalo sa nové geografické rozdelenie sveta. Tu trošku nastali zmeny, ktoré sa nás ale netýkajú, len pomenovanie oblasti je nové, a to „Severná Európa“. Územie je však veľmi rozsiahle, od Francúzska vrátane Ruska a od Fínska po Slovinsko. Ďalšími hlavnými bodmi programu v priebehu týždňa boli:

- prednáška br. Michaela Perryho OFM (bývalého generálneho ministra) na ústrednú tému kapituly
- schválenie medzinárodného štatútu OFS skúšobne na 3 roky
- pripomenutie súčasného konania Synody o synodialite

- schvaľovanie rozpočtu na nadchádzajúce 3 roky

- práca na prioritách kapituly opäť na 3 roky
- predstavenie medzinárodných koordinátorov Františkánskej mládeže
- svedectvo sestry terciárky z Kuvajtu (ako konvertovala z islamu na kresťanstvo)
- predstavenie a zhrnutie projektov napr. Afrika, Ázia a Oceánia, arabské krajiny a Svätá Zem

V predvečer konania volebnej časti kapituly sme namiesto večerného programu mali adoráciu. Voľbám (v stredu 17. novembra 2021 na sviatok sv. Alžbety Uhorskej, patrónky nášho Rádu) predsedal nový generálny minister OFM br. Massimo Fusarelli. Voľby sa niesli v pokojnom duchu. Je dôležité spomenúť, že opäť bol zvolený za generálneho ministra Tibor Kausser z Maďarska. Zmena nastala u generálneho viceministra a piatich radcov medzinárodnej rady OFS (za jednotlivé geografické oblasti), znovuzvolení boli 2 radcovia z Latinskej

Ameriky a zástupca františkánskej mládeže. Čo je dôležité pre nás, je to, že máme nového zástupcu v medzinárodnej rade a tým je sestra Dina Shabalina z Ukrajiny.

Večere boli venované bratskému spoznávaniu. Predstavovali sa jednotlivé krajiny kontinentov, kde boli vítané tance, piesne, malé pozornosti, sladkosti, obrázky.

Osobitosť tejto kapituly bola aj v tom, že bola „bezpapierová“. Samozrejme voľby prebiehali klasickým štýlom na aký sme zvyknutí, aj hlasovanie bolo tradičné – pomocou troch farebných kartičiek. „Bezpapierovosť“ znamenala pre nás to, že všetky dokumenty, zmenený program, príhovory, správy,... sme dostávali iba v elektronickej podobe na úložisko, ku ktorému sme dostali prístup.

Času pre osobné voľno bolo pochopiteľne málo, niekedy sa plenárne zasadnutie či práca v skupinách predĺžila, čo bolo na úkor prestávky, alebo nášho voľna. Avšak keď to okolnosti dovolili, spolu s Markétou (delegátkou z Čiech), sme tieto chvíle využili aspoň na krátku prechádzku po areáli a dvakrát sa nám podarilo dostať sa aj trošku mimo miesta pobytu. Jediný deň, kedy sme mali

dlhšie voľno bolo sobotné popoludnie, ktoré sme využili na spoznávanie centra Ríma.

Takmer posledné dni kapituly (t.j. piatok, sobota) sme už v skupinách spoločne uvažovali nad prioritami na nasledujúce obdobie. Vo všeobecnosti sa opakovali témy, ktoré sa potom odzrkadlili v záverečnej správe a v prioritách na nasledujúce tri roky. Sú to napr. formácia – zjednodušenie formulácie materiálov (keďže materiály idú do miestnych bratstiev, aby neboli písané vysoko teologicky), život v bratstve, vzťah OFS a Františkánska mládež, rozpočet (každý rok bude Predsedníctvo posilať správu o hospodárení za uplynulý rok) a skúšobné používanie medzinárodného štatútu, obnova povolania, rodiny...

Mimoriadnym dňom pre účastníkov kapituly, bol pondelok 15. november 2021, kedy nás prijal na súkromnú audienciu pápež František. Stretnutie so Svätým Otcom v Klementínskej sále bolo pre mňa najcennejším osobným zážitkom tejto volebnej kapituly. Pápež František osobne pozdravil každého prítomného účastníka kapituly. Svetským františkánom adresoval veľmi pekné posolstvo, ktoré stojí za to, aby sme sa k nemu častejšie vracali.

Lucia Spodniaková

PRÍHOVOR JEHO SVÄTOSTI PÁPEŽA FRANTIŠKA ÚČASTNÍKOM GENERÁLNEJ KAPITULY FRANTIŠKÁNSKEHO SVETSKÉHO RÁDU

Klementínska sála, pondelok, 15. november 2021

Drahí bratia a sestry Františkánskeho svetského rádu, dobrý deň!

Pozdravujem vás slovami, ktoré svätý František adresoval tým, ktorých stretával cestou: „Nech ti Pán dá svoj pokoj!“ Som rád, že vás môžem privítať pri príležitosti vašej generálnej kapituly. V tejto súvislosti by som rád chcel pripomenúť niektoré prvky, ktoré sú vlastné vášmu povolaniu a poslaniu.

Vaše povolanie sa rodí z univerzálneho volania k svätosti. Katechizmus Katolíckej cirkvi nám pripomína, že „Laici majú účasť na Kristovom kňazstve: stále viac zjednotení s ním rozvíjajú milosť krstu a birmovania vo všetkých rozmeroch osobného, rodinného, spoločenského a cirkevného života, a tak uskutočňujú povolanie k svätosti určené všetkým pokrsteným.“

Táto svätosť, ku ktorej ste povolaní ako svetskí františkáni, ako to od vás žiadajú Generálne konštitúcie a Regula schválená svätým Pavlom VI., zahŕňa obrátenie srdca, priťahovaného, ovládnutého a premeneného Jediným Svätým, ktorý je „dobro, všetko dobro, najvyššie dobro,“ (svätý

František, Chvály Najvyššieho Boha). Toto je to, čo vás robí pravými „kajúcnikmi“. Svätý František vo svojom Liste všetkým veriacim predstavuje „konanie pokánia“ ako cestu obrátenia, cestu kresťanského života, záväzok konať vôľu a skutky nebeského Otca.

Vo svojom Testamente opisuje svoj vlastný proces obrátenia týmito slovami, ktoré dobre poznáte: „Pán dal mne, bratovi Františkovi, že som takto začal konať pokánie: kým som bol v hriechoch, zdalo sa mi príliš trpké, čo i len pozrieť na malomocných. Sám Pán ma medzi nich zaviedol a ja som im preukázal milosrdenstvo. Keď som od nich odchádzal, to, čo sa mi zdalo trpké, premenilo sa mi na sladkosť duše a tela. Potom som trochu porozmýšľal a opustil som svet“...(1-3)

Proces obrátenia je takýto: Boh preberá iniciatívu: „Pán mi dal, aby som začal konať pokánie“. Boh vedie kajúcnika na miesta, kam by nikdy nechcel ísť: „Boh ma priviedol medzi nich, malomocných“. Kajúcnik odpovedá prijatím služby druhým a tým, že im preukazuje milosrdenstvo. A výsledkom je šťastie: „to, čo sa mi zdalo trpké, premenilo sa mi na sladkosť duše a tela“. To je presne cesta obrátenia Františka.

Toto, drahí bratia a sestry, vás vyzývam, aby ste dosiahli vo svojich životoch a vo svojom poslaní. A prosím, nezamieňajte si „konanie pokánia“ so „skutkami pokánia“. Pôst, almužna, umŕtvovanie – to sú dôsledky rozhodnutia otvoriť svoje srdce Bohu. Otvorte svoje srdcia Bohu! Otvorte svoje srdce Kristovi, žijúcemu medzi obyčajnými ľuďmi, spôsobom svätého Františka. Tak ako bol František „zrkadlom Krista“, nech sa aj vy stanete „zrkadlami Krista“.

Ste muži a ženy, ktorí sa zaviazali žiť vo svete podľa františkánskej charizmy. A charizma v podstate spočíva v zachovávaní svätého evanjelia nášho Pána Ježiša Krista. Povoláním svetského františkána je žiť evanjelium vo svete v štýle chudáčika z Assisi, prijať evanjelium ako „formu a pravidlo“ života. Vyzývam vás k objatiu evanjelia, ako objímate Ježiša. Nechajte evanjelium, teda samotného Ježiša, formovať váš život. Tak sa stanú chudoba, duchovná malosť a jednoduchosť vašimi rozlišovacími znakmi pred všetkými.

S touto vašou františkánskou a svetskou identitou ste súčasťou putujúcej

Cirkvi. Vaše obľúbené miesto má byť uprostred ľudí, a tam, ako laici – v celibáte alebo manželstve – kňazi a biskupi, každý podľa svojho špeciálneho povolania máte vydávať svedectvo o Ježišovi jednoduchým životom, bez predstierania, vždy ochotní nasledovať chudobného a ukrižovaného Krista, ako to robil sv. František a toľko mužov a žien vášho Rádu. Povzbudzujem aj vás, aby ste išli von na periférie, existenčné periférie dneška a tam umožnili hlásať slovo evanjelia. Nezabúdajte na chudobných, ktorí sú telom Krista: ste povolaní ohlasovať dobrú zvesť (porov. Lk 4, 18), ako medzi inými aj svätá Alžbeta Uhorská, vaša patrónka. A tak ako sa „bratstvá kajúcnikov“ včerajška vyznačovali zakladaním nemocníc, lekární, vývarovní a ďalších diel skutočnej sociálnej lásky, tak vás dnes Duch posielal, aby ste prejavovali rovnakú dobročinnosť s kreativitou, ktorú si vyžadujú nové formy chudoby.

Nech je váš svetský život naplnený blízkosťou, súcitom a nežnosťou. A nech ste ľuďmi nádeje, odhodlaní ju žiť a tiež ju „zaisťovať“ a premieňať v konkrétnych každodenných situáciách, v medziludských vzťahoch, sociálnych a politických väzbách; k rozvíjaniu nádeje v zajtrajšok a zmiernení bolestí dneška.

A drahí bratia a sestry, vy ste povolaní žiť toto v bratstve, uvedomujúc si, že ste súčasťou veľkej františkánskej rodiny. V tejto súvislosti vám pripomínam Františkovu túžbu, aby celá rodina zostala jednotná, určite s ohľadom na rôznorodosť a autonómiu jej rôznych zložiek a tiež každého člena. Ale vždy v živom vzájomnom spoločenstve, aby sme spolu snívali o svete, v ktorom sme všetci, a všetci cítime, že sme bratia a spoločne pracujeme na jeho budovaní (porov. Encyklika Fratelli tutti, 8): muži a ženy, ktorí bojujú za spravodlivosť, pracujú na integrálnej ekológii, spolupracujú na misijných projektoch a stanú sa remeselníkmi pokoja a svedkami evanjeliových blahoslavenstiev.

Takto sme začali cestou obrátenia a potom i so všetkými návrhmi nesúc ovocie, ktoré vychádza zo srdca spojeného s Pánom a milujúceho chudobu. Nech vás na vašej ceste sprevádza svätý František a všetci svätí františkánskej rodiny. Nech vás žehná Pán a nech vás chráni Panna Mária, „Matka tvoriaca Cirkev“. A prosím nezabudnite sa za mňa modliť. Ďakujem.

Národná rada na svojom stretnutí dňa 5. novembra 2021 prerokovala:

1. NR sa zaoberala materiálom z MeR OFS „Miestne neaktívne bratstvá“. Je to veľmi aktuálna téma, lebo vo všetkých regiónoch sú bratstvá, ktoré majú v súčasnosti málo aktívnych členov, prevažne vo vyššom veku. Touto skutočnosťou sa NR zaoberala už na predchádzajúcom stretnutí a prijala úlohu pripraviť návrh manuálu na riešenie ďalšieho života bratstiev s nedostatočným počtom členov na zvolenie miestnej rady.
2. Národná rada pripraví materiál, v ktorom bude upravený postup podľa materiálu „Miestne neaktívne bratstvá“, v súlade s Generálnymi konštitúciami a Štatútom.
3. V auguste 2021 sa uskutočnila volebná kapitula dvoch miestnych bratstiev na Kysuciach. Informácia o voľbách bola publikovaná v treťom čísle časopisu Františkánska rodina na strane 46 v článku „Spoločná volebná kapitula na Kysuciach“. V texte príspevku bolo uvedené, že bol predložený návrh na spojenie oboch bratstiev (Kysucký Lieskovec a Krásno nad Kysucou) a vytvorenie jednej spoločnej miestnej rady. S návrhom súhlasilo trinásť z pätnástich prítomných bratov a sestier. Tento postup je v rozpore s Generálnymi konštitúciami, podľa ktorých miestne bratstvo je kanonicky zriadené provinciálom prvého rádu a takisto bratstvo môže zrušiť len jeho zriaďovateľ.
4. Národná rada prerokovala termíny stretnutí NR a národného bratstva OFS.
5. Národná rada odporúča bratstvám v čase pandémie hľadať vhodné spôsoby na udržiavanie kontaktov a online stretnutí. Podľa situácie sú vhodné aj osobné návštevy.

Online stretnutie Národnej rady 27. 11.2021

Národný minister zvolal mimoriadne online stretnutie národnej rady na 27.11.2021, aby členovia NR prerokovali „pochybenie RR na VK na Kysuciach“ a navrhol postup pri riešení problému bratstiev s nízkym počtom aktívnych členov.

Pochybenie sa týka spoločnej volebnej kapituly dvoch miestnych bratstiev, zvolenie jednej spoločnej miestnej rady pre obidve bratstvá a neúčast nadpolovičnej väčšiny členov s volebným právom. Tento postup nie je v súlade s Generálnymi konštitúciami a Štatútom OFS. K problému sa vyjadrili:

- duchovný asistent P. Peter OFM Conv. navrhol riešenie podľa čl. 56 – 60 Generálnych konštitúcií o dočasných a definitívnych opatreniach – týka sa to počtu potrebných prítomných na kapitule; navrhol tiež konzultovať prípady s cirkevným právnikom.

- bratia Juraj a Michal, ktorí sú v regionálnej rade Stredoslovenského regiónu ministrom a viceministrom, zrušia platnosť predmetnej volebnej kapituly a do termínu slávania nových kapitúl v obidvoch bratstvách budú v službách pokračovať doterajšie miestne rady;

- sr. Lucia požiada MeR o originály dokumentov Generálne konštitúcie a Štatút MeR;

- národný minister br. Jozef osloví P. Remigiusza Górskeho OFM, ktorý je cirkevným sudcom, aby pomohol nájsť právne riešenie problémov s neaktívnymi členmi a bratstvami.

-tajomníčka, sr. Monika pripraví zápis zo stretnutia a odpoveď pre sr. Zitu Schmidtovú.

Úlohy:

1. Zrušiť volebnú kapitulu MB Kysucký Lieskovec a Krásno nad Kysucou a pripraviť miestne volebné kapituly v obidvoch bratstvách.
2. Riešiť komplexne vylúčenie, pozastavenie, prestúpenie členov miestnych bratstiev, v súlade s GK a Štatútom OFS.
3. Zabezpečiť právnu pomoc od br. Remigiusza OFM pri riešení problémov s neaktívnymi členmi a voľbami v bratstvách s nízkym počtom aktívnych členov.
4. Celoslovenské stretnutie OFS sa bude konať 9. 7. 2022 v Marianke.
5. Cena pri odbere jedného výtlačku časopisu Františkánska rodina v roku 2022 bude 8 €. Ostatné ceny ostávajú bez zmeny (cenník je na zadnej strane časopisu).

Národné formačné stretnutie v Melčiciach

V dňoch 5. – 7. novembra 2021 sa v kláštore sestričiek františkánok Premenenia Pána v Melčiciach stretlo 31 bratov a sestier Františkánskeho svetského rádu na národnom formačnom stretnutí. Témy stretnutia boli „Memoriale Propositi“ a apoštolský list pápeža Františka „Patris corde“ k roku sv. Jozefa.

Formačné stretnutie bolo pôvodne plánované v termíne 16. – 18. apríla 2021. Obmedzenia z dôvodu pandémie Covid 19 nedovolili zrealizovať toto stretnutie. Dohodli sme teda nový termín a dúfali sme a verili, že sa v tomto roku stretneme. Podarilo sa a pri dodržaní hygienických opatrení sme sa s veľkou radosťou stretli.

Program bol pripravený na zhodnotenie formácie v miestnych bratstvách za uplynulý rok, pripomenutie si zásad, náplne, formy a spôsobu formácie. Bol rozobraný proces formácie počas iniciácie, formácie a aj trvalej formácie.

Hlavnou témou formačného stretnutia boli dokumenty Memoriale Propositi a apoštolský list pápeža Františka „Patris corde“ k roku sv. Jozefa. Prednášateľom bol národný formátor br. Martin Dulaj. Prítomní boli aj duchovní asistenti P. Róbert Chabada OFM a P. Ján Macej OFMCap., ktorí zabezpečovali duchovný program, sväté omše a adorácie.

Brat Martin použil k svojim prednáškam

materiály z MeR k 800. výročiu Memoriale Propositi (1221-2021). V tomto dokumente nachádzame podrobnosti o mnohých aspektoch bratského života a duchovný rozmer kajúceho hnutia prvých bratov a sestier, ktorí nasledovali spôsob života svätého Františka. Tento spôsob sa dá vyjadriť takto:

- kajúcny život s pôstom, skutkami milosrdenstva a modlitbou;

- život v bratstve podľa ľudských hodnôt, starať sa o ľudí, privádzať rodinu k bratstvu a byť nositeľom pokoja a dobra pre bratov a sestry.

V druhej časti sa br. Martin venoval Apoštolskému listu Svätého Otca Františka „Patris corde“ pri príležitosti roku sv. Jozefa. Analyzoval všetky atribúty

pešúna Božieho syna Ježiša: milovaný otec, otec nežnej lásky, poslušný otec, prijímajúci otec, tvorivo odvážny otec, pracujúci otec, tiež Otca.

Cieľom tohto apoštolského listu je prehliť našu lásku k tomuto veľkému svätcovi a povzbudiť k prosbám o jeho príhovor a k nasledovaniu jeho čností ako otca – pešúna.

Martin svoju prezentáciu poskytol bratom a sestrám, aby ju využili pri stálej formácii v miestnych bratstvách.

Brat Martin, patrí Ti veľká vďaka za prípravu a prezentovanie týchto nádherných tém a vyprosujeme Ti svojimi modlitbami milosti a dary Ducha Svätého.

Monika Olečková, tajomníčka NR OFS

Regionálna volebná kapitula Západoslovenského regiónu

Trojročné volebné obdobie uplynulo veľmi rýchlo a úplne inak ako predchádzajúce obdobia. Spôsobila to pandémie Covidu 19, ktorá zastavila život a stretávanie bratstiev. Regionálnu volebnú kapitolu sme slávili 2. októbra vo františkánskom kláštore v Trnave. Kapitula sa začala slávením svätej omše, ktorú celebroval P. Bruno Včela OFM, regionálny duchovný asistent. V deň spomienky na Anjelov strážcov sa páter Bruno v homílii venoval tejto téme a súčasne povzbudil sestry a bratov, aby pri voľbe regionálnej rady prijali službu. Po svätej omši bolo krátke občerstvenie a príprava na volebnú kapitolu.

Volebnú kapitolu v súlade s Generálnymi konštitúciami viedol národný minister br. Jozef Gazdík. Pred samotnou voľbou sa prihovril P. Bruno a upozornil na potrebu byť opatrný a nepodliehať správam o pochybnostiach viery. Prítomný bol aj duchovný asistent P. Remigiusz OFM z Bratislavy, ktorý upozornil na charizmu poslušnosti a tolerance. Po vzývaní Ducha Svätého a úvodnej modlitbe, odstupujúci minister zhodnotil činnosť regionálnej rady. Pre existujúcu situáciu s pandemiou Covidu 19 bolo hodnotenie trojročného volebného obdobia veľmi sporé.

Na kapitule bolo prítomných 43 bratov a sestier s volebným hlasom. Kandidátka bola pripravená a tak priebeh volieb bol bezproblémový a bola zvolená staronová regionálna rada v zložení: minister – Vladimír Meňhart; viceminister – Alžbeta Alföldiová; tajomník – Monika Olečková; formátor – Helena Ficeková; pokladník – Marta Zlatošová. Po skončení volieb regionálna rada zložila s'ľub.

Zvolenej regionálnej rade vyprosujeme Božie požehnanie a dary Ducha Svätého. Po záverečnej modlitbe a požehnaní nasledoval obed, ktorý pripravili sestry z trnavského bratstva, za čo im patrí veľká vďaka.

Monika Olečková, regionálna tajomníčka

Pracovná kapitula Východoslovenského regiónu OFS

Dva mesiace od konania volebnej kapituly nášho regiónu sa členovia bratstiev dňa 16.10.2021 zišli v Prešove na pracovnej kapitule, ktorú môžeme nazvať aj kapitulou zdieľania.

Kapitulu sme začali modlitbou ranných chvál. Jednotliví členovia regionálnej rady podali dôležité informácie, aj napriek krátkej dobe služby v regióne. Pokladníčka sr. Cilka Blanárová informovala o stave pokladne a tiež o výdavkoch, ktoré nás čakajú. Člen zodpovedný za formáciu br. Ľudovít Billy nás povzbudil, aby sme ziahli na hĺbku a aby sme prinášali pokoj a jednotu do bratstiev. Viceminister br. Janko Pavlikovský sa poďakoval za účasť na duchovných cvičeniach na Mariánskej hore v Levoči.

Presunuli sme sa na sv. omšu do františkánskeho kostola sv. Jozefa, ktorú celeburovali P. Martin Mária Kollár OFMConv. a koncebroval P. Samuel Hurajt OFMConv. V evanjeliu sme počuli: „Ježiš povedal svojim učeníkom: *„Hovorím vám: Každého, kto mňa vyzná pred ľuďmi, aj Syn človeka vyzná pred Božími anjelmi. Ale kto mňa zaprie pred ľuďmi, bude zaprený pred Božími anjelmi.“* (Lk 12, 8-9). P. Martin sa zameral na svedectvo, ktoré vydávame pri plnení povinností v rodine, vo farnosti, v spoločenstve i v bratstve.

S radostným srdcom sme pokračovali v ďalšom programe. Mária Hudáková, regionálna ministerka informovala o plánovaných celoslovenských stretnutiach a v krátkosti povedala, na čo by sa mala regionálna rada zamerať v najbližšom trojročnom období.

Prítomní členovia miestnych bratstiev sa podelili so svojimi skúsenosťami zo života bratstiev a priebehom formácie v tejto pre nás náročnej dobe. V bratstvách bola formácia počas pandémie skôr individuálna, materiály sa posielali mailom. Nemôžeme sa ospravedlňovať, vyhovárať sa na vek. Každý sám je zodpovedný za svoju formáciu, každý potrebuje byť formovaný, lebo ak duchovne nestúpame, padáme. Sestra Aťka Verbická povedala, že skutočnú formáciu dostaneme iba cez bratstvo, ktoré tvoria všetci jeho členovia a ktoré je súčasťou regionálneho a národného bratstva.

Všetci sme sa zhodli na tom, že osobné stretnutie je veľmi dôležité a nenahradí ho žiadna online forma stretnutia. Ak sa dlhšie nevidíme, vzájomne sa odcudzujeme. Preto sa tešíme a viac si vážime, keď sa stretávať môžeme. Ďakujem duchovným asistentom P. Martinovi a P. Samuelovi za slávenie sv. omše a za ich účasť na kapitule a tiež za ich vzácne rady pri riešení problémov v bratstvách. Po chutnom obede sme naše stretnutie ukončili kňazským požehnaním P. Samuela. Tiež ďakujem všetkým bratom a sestram za ich účasť. Na záver sa chcem rozlúčiť slovami sestry Agátky Verbickej z miestneho bratstva v Michalovciach: *„Stretnutie bolo plné lásky a rozhovorov s bratmi a sestrami z bratstiev z regiónu. Máme prinášať pokoj do sveta nevraživosti a tmy, modliť sa a požehnávať svojich priateľov aj nepriateľov. Vďaka ti Bože za každého brata a sestru, ktorých si mi dal, vďaka za toto krásne a požehnané stretnutie!“*

sr. Mária Hudáková

MIESTNE BRATSTVO SVÄTÉHO STANISLAVA BRATISLAVA

DUCHOVNÉ CVIČENIE

Miestne bratstvo sv. Stanislava pripravuje pravidelne každý rok pre svojich členov duchovné cvičenia v Exercičnom dome v Piešťanoch. V roku 2020 prekazila duchovné cvičenie pandémia covidu. V tomto roku, v máji sme sa znovu pokúšali o uskutočnenie duchovných cvičení, ale pandemické opatrenia to nedovolili. Dohodli sme si ďalší termín od 7. 10. – 10.10. a podarilo sa. Exerციtátorom bol náš duchovný asistent P. Remigiusz Górski OFM. Témou duchovných cvičení bola starozákonná Kniha Rúth. Počas týchto dní sme počúvali prednášky, meditovali nad počutými slovami, adorovali v kaplnke a slávil sväté omše. Boli to požehnané dni, prežívané v bratskej láske a radosť. Veríme, že táto radosť nám pomôže prekonať obmedzenia kvôli pokračujúcej pandémie.

VSTUP DO FORMÁCIE A INICIÁCIA

V októbri sa miestne bratstvo stretlo 16. októbra v refektári františkánskeho kláštora. Stretnutie začalo svätou omšou s rannými chválami, celebroval ju P. Remigiusz OFM, duchovný asistent bratstva. Pri svätej omši boli prijaté dve sestry do formácie, Katarína Nagová a Júlia Drobná. V homílii sa p. Remigiusz prihovril týmto sestrám s povzbudením, aby svoje formačné obdobie prežívali zodpovedne a v bratskej láske. Po svätej omši stretnutie pokračovalo v refektári, po krátkom agape sa bratstvo stíšilo a nasledoval obrad prijatia do iniciácie. Do iniciácie boli prijatí Kamila Mišíková, Katarína Bieliková a Vojtech Ličko. Sestrám a bratovi prajeme a vyprosujeme, aby čas formácie bol pre nich požehnaním a utvrdením sa, že ich rozhodnutie žiť bratský život s františkánskou charizmou je podľa Božej vôle.

MIESTNA VOLEBNÁ KAPITULA BRATSTVA OFS SV. STANISLAVA V BRATISLAVE

V októbri uplynulo trojročné volebné obdobie miestnej rade v bratstve sv. Stanislava v Bratislave. Volebnú kapitolu bratstvo pripravovalo od júnového stretnutia. Bratstvo sa člení na šesť menších skupín – krúžkov, ktoré sa zaoberali prípravou kandidátky na členov miestnej rady. Odstupujúca rada pripravila správy o svojej činnosti a pozvala regionálnu radu Západoslovenského regiónu na volebnú kapitolu. Volebná kapitula sa slávila v sobotu 20. novembra 2021. Začala sa svätou omšou s modlitbou ranných chvál. Svätú omšu celebroval duchovný asistent bratstva, P. Remigiusz Górski OFM. V svojej homílii vychádzal z evanjelia, v ktorom je Ježišovo vysvetlenie o živote po zmŕtvychvstaní, kde už sa tí, ktorí boli uznaní za hodných toho veku sa neženia, ani nezomierajú. Je to život v oslávenom tele, život v Božom kráľovstve.

Po svätej omši sa bratia a sestry presunuli do refektára, kde sa po malom agape začala volebná kapitula. Ministerka bratstva sr. Ľudmila privítala všetkých prítomných. Po vyzvaní Ducha Svätého a modlitbe nasledovali správy a hodnotenia uplynulého volebného obdobia. Správy predložili ministerka, formátorka a pokladníčka miestnej rady. Volebnú časť viedol regionálny minister br. Vladimír Meňhart, tajomníčka volieb bola sr. Monika Olečková, prítomná za regionálnu radu bola aj viceministerka sr. Alžbeta Alföldiová. Postupne do jednotlivých služieb boli zvolení:

minister – Ľudmila Bercová; **viceminister** – Marcela Janovičová; **tajomník** – Margita Mackovičová; **formátor** – Angela Nemčíková; **pokladník** – Eva Remšíková.

Regionálny minister potvrdil voľby, členovia rady sa pomodlili modlitbu po zvolení so sľubom plniť úlohy pri vedení – animovaní miestneho bratstva. Volebná kapitula sa skončila požehnaním od p. Remigiusza OFM, duchovného asistenta bratstva. Zvoleným sestrám prajeme a vyprosujeme Božie požehnanie a dary Ducha Svätého, pri vedení bratstva nasledujúce trojročné obdobie.

Monika Olečková, tajomníčka RR

Dar, ktorý Otec dáva svojmu bratstvu, keď mu povoláva nových členov je vždy oslavou.

Takúto oslavu sme spoločne s naším bratstvom sv. Stanislava v Bratislave zažívali 16.novembra 2021 počas vstupu troch nových členov do iniciácie. Sestier Kataríny a Kamily a brata Vojtecha.

Chrám sa postupne zaplňa. Usadení v laviciach čakáme na slávnostnú chvíľu, každý z nás so svojimi vlastnými myšlienkami, spomienkami. Spája nás modlitba aj vďačnosť. Kým sa usadím pokývam hlavou na pozdrav tým, ktorých spoznávam aj s rúskom na tvári. Zakaždým ma objíme láska, dojatie a bázeň, že som súčasťou tejto rodiny. Tých vzdialenejších pohľadzom srdcom, rovnako tak všetkých, ktorých práve nevidím. Stali sme sa v tejto chvíli súčasťou mimoriadnej Božej udalosti. V čase pandemickej skúšky, keď zápasíme s novými zmenami, učíme sa prispôbovať novým pravidlám, aj viacerým obmedzeniam, keď netušíme či a kedy sa opäť budeme môcť vidieť, nám BOH ukazuje, že sme všetci v jeho starostlivých rukách a dáva nám nové povolania.

V obsahovo pútavej a veľmi aktuálnej homílii na tému povolania nás náš duchovný asistent br. Remigiusz OFM povzbudzuje, aby sme prosili v dôvere Boha o plnšie a plnohodnotnejšie prežívanie toho svojho:

„Nechávajme sa učiť v Kristovej škole podľa spôsobu sv. Františka - žiť do hĺbky všetky požiadavky evanjelia. Lebo žiť život svetských františkánov závisí od evanjelia na základe inšpirácie a skúsenosti sv.Františka, ktorý si vzal od začiatku obrátenia za normu svojho života a konania. Povolání k evanjeliovo-františkánskemu povolaniu túžme dosiahnuť dokonalosť lásky vo vlastnom svetskom stave. Každý z nás dostal osobitný plán. No každému povolaniu predchádza Boží plán. Len svojím slobodným prijatím tohto plánu a opätovaním jeho lásky a milosti nás môže priviesť k účasti na jeho zámere. Odpovedať na toto vzácne pozvanie znamená...“všetko zanechať“ a ísť za ním. Božie povolanie otvára človeku nový rozmer pôsobenia na tejto zemi, predstavuje jeden z najpresvedčivejších dôkazov Jeho lásky, ukazuje človeku zmysel jeho existencie. Mnoho kresťanov hľadá svoje miesto, svoje povolanie, praje si urobiť niečo so svojím životom, pre Ježiša, s Ježišom. Povoláním sa osoba vkladá do rúk Božích a nechá sa ním viesť. Je to úžasná vec, radostná, obohacujúca. Už viac nepatrí sebe, ale na základe daru milosti, ju Boh priťahuje, vedie po svojich cestách, chce jej dávať potrebné usmernenie aj dary. Prosme ho, aby nám dal silu nelipnúť na svojich predstavách, plánoch, ale dajme sa k dispozícii jeho vôli. Nechajme sa s pokorou viesť Duchom Svätým k novým inšpiráciám, objavovaniu a spoznávaniu jeho zámerov.“

Po kázni v tichej modlitbe ďakujeme za slová plné dôvery, za svedectvá zo vstupu do iniciácie aj do formácie. *“Nie vy ste si vyvolili mňa, ale ja som si vyvolil vás.”* Vyvolil a povolal. Práve preto máme dať priestor Bohu, aby nás viedol aj v oblastiach, ktoré sa stále snažíme pevne držať vo svojich rukách.

Drahé sestry a brat, dostali ste dar povolania, lebo Boh chce aj cez vás konať a tvoriť. Svojím darom vás pozýva k spolupráci. Nebojte sa odpovedať na jeho pozvanie, tešte sa na nové príležitosti. Nedovoľte aby strach z nehodnosti paralyzoval vaše nové túžby. Sme v Pánovej službe a v bratstve nezostaneme opustení. Nebojme sa rásť pre bratstvo aj nové služby v ňom.

Prebud' Pane naše, z rôznych príčin spiace, dary a talenty. Daruj nám horlivosť a väčšiu tvorivosť v apoštoláte nášho povolania. Aby sme mohli ukázať svetu do koho sme zamilovaní a koho nasledujeme. Aby na nás bolo vidieť, že máme s Tebou hlboký radostný vzťah. Daroval si nám naše bratstvo, aby sme si boli navzájom vo svojich povolaniach inšpiráciou. Daj nech Ti slúžime pokorným, jednoduchým konaním služby, aby si nás mohol navzájom neustále inšpirovať a obohacovať.

Frančeska OFS

Radost' v Trnave

Znovu sa obmedzuje možnosť stretávania v bratstve. No kým sa dalo, s veľkou radosťou sme sa stretávali pri rozličných príležitostiach; aspoň o niektoré sa chceme podeliť aj s vami.

Vlani sme kvôli pandémie museli zrušiť obidva plánované termíny duchovných cvičení, chvála Pánu Bohu nám to bolo vynahradené v posledných septembrových dňoch tohto roku, kedy nám páter Cyril prednášal o cestách k Bohu, čo sebe vlastným spôsobom popretkával príkladmi zo života františkánskych svätcov.

Vrcholom tohto roka bola pre nás dvojitá oslava 800. výročia Memoriale propositi a 25. výročia kánonického znovuzriadenia trnavského bratstva OFS. Fundovanou kázňou o histórii vzniku Memoriale propositi a o obsahu a poslanstve tohto dokumentu pre našu súčasnosť nás povzbudil páter Cyril. Slávnostnú svätú omšu koncelebroval gvardián páter Šimon. Potešila nás tiež prítomnosť nášho niekdajšieho duchovného asistenta brata Slávka, regionálneho ministra Vladka Meňherta a Tibora Kollárika. V refektári kláštora sme popri občerstvení tela osviežili aj svoje duše srdečným bratským zdieľaním.

V tomto roku Pán života a smrti povolal k sebe dve naše sestry a jedného brata, no potešil nás dvoma novými sestrami, ktoré začali obdobie svojej iniciácie. Dúfame a modlíme sa za to, aby naše bratstvo žilo a vzťahovalo sa vo svätosti aj v počte :) a podobnú radosť želáme všetkým miestnym bratstvám na Slovensku.

MB Trnava

Tranzitus a sviatok sv. Františka v Levoči

V nedeľu 3. októbra sme oslávili Tranzitus nášho serafínskeho otca v kostole Ducha Svätého v Levoči. Pred sv. omšou sa naše bratstvo pomodlilo s duchovným asistentom P. Martinom Korunku Božieho Milosrdenstva. Následne sme rozjímali pri modlitbe Františkánskeho ruženca. Jednotlivé tajomstvá boli obohatené o rozjímania z knihy „Hľa, Tvoja Matka“, ktorú napísal náš duch. asistent brat Martin Mária Kollár OFMConv. On aj celebrou sv. omšu. V homílii prítomným veriacim priblížil podstatu Tranzitu. Po sv. omši sme si spoločne s bratmi minoritmi pripomenuli pamiatku blahoslavenej smrti sv. Františka. Pobožnosť sme začali piesňou „Vitaj, Otče milovaný“. Po kňazovom požehnaní sme si vypočuli komentár o rozlúčke sv. Františka – Patriarchu Chudobných. Kňaz prosil sv. otca Františka o požehnanie od Boha pre náš život a o láskavosť, aby sme horlivo zbierali zásluhy pre nebo a dostali odplatu ako náš serafínsky otec. Prečítali sme si úryvok z Listu sv. Františka všetkým veriacim. Po piesni „Slnko, náš brat“ sme si vypočuli slová povzbudenia sv. otca Františka:

Najmilší bratia a naveky požehnaní synovia, počujte ma, počujte hlas svojho Otca: Veľké veci sme slúbili, väčšie však boli slúbené nám. Zachovajme, čo sme slúbili, po prisľúbených túžme. Rozkoš je krátká, trest večný. Utrpenie je nepatrné, sláva neko-nečná. Mnohí sú povolání, málo je vyvole-ných, všetci dostanú odplatu. Bratia, kým

je čas, čiňme dobro. Amen.

Po žalme 142 sme si prečítali opis blahoslavenej smrti sv. Františka podľa brata Tomáša z Celana:

... A bolo tam veľa bratov, ktorým bol Otcom a vodcom. Stáli s úctou okolo neho a čakali na jeho blahoslavenú smrť a šťastný koniec. Vtedy sa jeho presvätá duša vyslobodila z tela a vošla do mora bezhraničného svetla; telo zas spočinulo v Pánovi.

Po antifóne sme zhasli sviečky a kňaz nás na záver požehnal. Rozlúčili sme sa piesňou „Urob ma, Pane, nástrojom.“

V pondelok 4. októbra sme sa opäť zišli pred Sviatosťou oltárnou o 15. hodine v našom kostole pri modlitbe Františkánskeho ruženca. Pri sv. omši nám páter Tomáš pripomenul život nášho otca sv. Františka, diakona, zakladateľa troch rádov. Rozdelili sme si čítania a prosby. Doniesli obetné dary. Sv. omšu sme obohatili františkánskymi piesňami. Posilnili sme sa Božím telom. Na záver sme boli požehnaní relikviou sv. Františka.

Tieto dva dni nám nielen pripomenuli nášho serafínskeho otca, ale nás opäť viac zbližili s prvým rádcom a potvrdili, že 800 rokov našej existencie nie je náhoda, ale Božia vôľa.

brat Ján Peter, služobník MB v Levoči

Volebná kapitula MB Prešov

Protipandemické opatrenia a nemožnosť sa stretávať, posunuli slávenie volebnej kapituly miestneho bratstva v Prešove na sobotu 23.10.2021, kedy sa členovia bratstva zišli na sv. omši vo františkánskom kostole sv. Jozefa.

Svätú omšu celebroval národný duchovný asistent P. Róbert Chabada OFM. V homílii všetkých prítomných povzbudil, aby sme boli rozhodní, lebo často sme nerozhodní a neutrálni – v rodine, v spoločenstve, vo viere, vo vzťahoch, k Bohu... aby sme neboli ticho, keď by sme mali hovoriť. V živote sa musíme rozhodnúť a vždy sa pridať na stranu dobra.

Po sv. omši sme sa presunuli do Útulne OFS, aby sme sa po krátkej prestávke mohli venovať už samotnej volebnej kapitule, ktorej predsedala Mária Hudáková, regionálna ministerka. Za tajomníčku kapituly bola zvolená Monika Olečková a za duchovných asistentov bol prítomný už spomínaný P. Róbert Chabada OFM, národný duchovný asistent OFS. Správu o činnosti v bratstve predložila odchádzajúca viceministerka Antónia Götzová.

Z navrhnutých kandidátov bola zvolená miestna rada v zložení:

Pavol Vrždák – **minister**, Anna Vrždáková – **viceministerka**, Antónia Götzová – **tajomníčka**, Ľubomír Zajac – **formátor** a Anna Klimková – **pokladníčka**.

Novozvolenej miestnej rade vyprosujeme dary Ducha Svätého, aby s jeho pomocou viedla bratstvo za Kristom v šľapajách sv. Františka.

Mária Hudáková

Slávnostná udalosť v Spišskej Belej

V miestnom bratstve v Spišskej Belej sa konala slávnostná udalosť. Dve sestry sa pripravovali na prijatie profesie po období počiatkovej formácie. Stretnutie sa uskutočnilo 11. októbra popoludní vo farskom kostole. Svätú omšu celebroyal duchovný asistent bratstva P. Samuel Hurajt OFMConv. V homílii povzbudil bratov a sestry k aktívnemu duchovnému životu v bratstve aj počas pandémie covidu.

Sestry Janka Šperková, ktorá si zvolila meno Alžbeta a Valéria Labusová, ktorá prijala meno Terézia zložili slávnostný sľub do rúk regionálnej ministerky sr. Márie Hudákovej. Svedkami sľubu boli br. Karol Hudák a sr. Monika Olečková. Po svätej omši bratia a sestry blahoželali sestrám. Silný zážitok umocnili manžel a dcéra sestry Janky, ktorí s krásnou kyticou kvetov blahoželali manželke a mamke.

Po duchovnej časti stretnutie pokračovalo spoločnou večerou a vzájomným zdieľaním bratov a sestier. Sestrám Janke a Valérii prajeme a vyprosujeme, aby svoju profesiu žili s Božím požehnaním a milosťou.

Monika Olečková

RUŽE SVÄTEJ ALŽBETY

Vždy 17. novembra, akoby sa nanovo rozvoňala a do ďaleka šírila vôňa života našej milovanej patrónky sv. Alžbety Durínskej, princeznej Uhorskej. Ani dnes po 790 rokoch neslabnú vône jej cností, ktoré môžeme prirovnať k ružiam v koši, ktoré sa, keď ju prichytili, v jej náručí premenili z ukrytého chleba ukradomky neseného pre úbožiacov v podhradí Eizenachu. Alžbeta, terciárka 13. storočia verne nasledovala otca Františka a priviedla k dokonalosti ideál kajúcnikov, ktorí žili v rodinách a mimo reholí. Alžbetino srdce sa intímne dotýkalo Srdca Ježišovho, v jej údoch často unavených, zoslabnutých vyčerpanosťou, nosila ukrytú nadľudskú silu, dávajúc hladným jedlo, plaúcim povzbudenie, zúfajúcim nádej, zdravie chorým a všetkým, na ktorých svet pre pýchu a bohatstvo celkom zabudol...

Púčik cnosti zbožnosti živú a veselú Alžbetu už skoro v detstve celkom nenápadne vábil, aby uprostred veselých hier na hradnom nádvorí všetko zanechala a vytratila sa do hradnej kaplnky. Tu, ešte zadychčaná kládla hlávku na oltár, dotýkala sa misála a vyslovovala svoje prvé slová tomu, ktorý doráňaný visel na kríži, tomu, ktorého detsky jednoducho milovala a z lásky k nemu si veľmi skoro začala odriekať, ako napríklad pri prvom tanci keď prehlásila, ... že jeden stačí a ostatných sa zrieka pre Boha... Tento púčik zbožnosti, ktorý sa po tragickej smrti matky, verný jej temperamentnej, odvážnej povahe ešte horlivejšie rozvíjal, kým v dospelosti dorástol do prekrásnej ruže zbožnosti a oddanej láske k Najvyššiemu.

Vedľa cnosti zbožnosti, ktorá sa jej stala prirodzená ako dýchanie, šírila svoju výraznú vôňu, do širokého okolia iná cnosť- ruža Panej Chudoby. Alžbeta sama dobre poznala čo je bieda a hlad, úplná opustenosť, čo skutočne znamená nemať kde skloniť hlavu, čo znamená siahnúť si až na dno vlastných možností. Tak ako otec František, stala sa dokonalou a vernou služobníčkou tak málo aj vtedy populárnej Pani Chudoby. Zvolila si chudobu dobrovoľnú, chudobu z lásky k najchudobnejšiemu, ktorý na kríži okrem všetkého vydal za druhých samého seba.

O hlávku ruže chudoby si v Alžbetinom koši tú svoju opiera ruža Milosrdnej lásky. Nespočetnekrát za krátky život ju vyberá, aby sa denne postarala o chorých, zranených, biednych. Alžbeta dávala druhým viac ako obživu, viac ako formálnu starostlivosť vtedajších boháčov. Jej srdce bolo plné milosrdenstva, úprimnej pomoci, v každom videla hladného, trpiaceho, ponižovaného Kráľa kráľov, ktorý jej žiaril v bledých a prepadnutých tvárach žobrákov a chorých. Za Jeho tvárou utekala ako opretek, neúnavne a nehľadiac na vyčerpané, krehké telo. A Pán bol neustále s ňou, posväcoval jej ruky, ktoré sa dotýkali rán malomocných, naprávali a obväzovali pokrútené telá, pomáhali pri pôdoch, pochovávali i zázračne liečili. Alžbeta dobročinnosť a milosrdenstvo bez skutkov považovala za málo a celkom nepostačujúce, aj vďaka tomu dala postaviť nemocnicu, kde osobne ošetrovala chorých.

Medzi ružami sa nedá prehliadnúť ruža pokory, ktorá má farbu krvi. Táto cnosť stála Alžbetu toľko utrpenia a bolesti,

čím by postačila pre niekoľko životov. Nielen svojím prístupom k chudobným bývala často trňom v oku a terčom ponižovania najbližších príbuzných a hradnej šľachty. Matka jej manžela Ľudovíta s netajenou nespokojnosťou sledovala ako chce byť Alžbeta skromná a súčasne rastie v štedrosti voči biednym a úbohým. Jej spôsob obliekania, skromnosť, zbožnosť, vyhýbanie sa hlučným zábavám a hostinám, vyhľadávanie ticha a samoty, dráždili pýchu a svedomie príbuzných, ktorí okrem manžela, ktorý s ňou súhlasil, neskrývane na ňu útočili. Po smrti manžela nesie svoj preťažký kríž bez reptania, i ďalšie rany, vyhnanie z hradu, odňatie detí a zákaz pomáhať všetkým ľuďom v kniežatstve.

Napriek nepredstaviteľnému utrpeniu a trápeniu vôňa ďalšej cnosti obveseľuje a pohľadza srdcia. Pramene píšu o svätici ako o radostnej asketičke, o ruži radosti, ktorá po čase prevážila nad nadľudským znášaním nesmiernych strastí. Túto prežívanú radosť charakterizuje citát: „Slzy tiekli ako z prameňa, jej tvár sa však javila príjemná a jasná. Bola radostná a veselá aj v trápení.“

A bola to zvláštna radosť, ktorá nič neuberá z ťažkostí a zároveň je dôkazom prežívania neba už tu na zemi.

V krehkom tele sv. Alžbety sa skrývalo citlivé a súciteľné srdce, ale aj nezlomný duch, ktorý ju viedol k čnosti, ktorou si získala ružu františkánskej lásky, ktorá svojou vôňou doteraz pozýva mnohých odísť zo sveta. V meste Eisenach založila v roku 1225 františkánsky kláštor, ktorý bol prvý na území severne od Álp. V meste Marburg v Hessensku dala postaviť nemocnicu, pomenovanú podľa sv. Františka z Assisi. Tu si zriadila chu-

dobný byt podľa františkánskej spirituality a tu žila v chudobe a službe chorým. O tri roky neskôr, na Veľký piatok 1228, spolu so svojimi spoločníčkami Alžbeta vstúpila do terciárskeho rádu sv. Františka vo františkánskom kláštore v Marburgu. Prijala prosté sivé rehoľné rúcho a so spoločníčkami sa podľa mnohých prameňov, stali prvými terciárkami v Nemecku. Aj formálne sa vzdala všetkého, obliekla si evanjeliového Krista podľa vzoru sv. Františka, odela sa plášťom kajúcnika, pripla naň ružu františkánskej lásky a dokonale sa pripodobnila svojmu Pánovi, ktorého nadovšetko milovala.

17. novembra 2021 uplynulo 790 rokov od blaženej smrti patrónky nášho rádu, sv. Alžbety Durínskej, princeznej Uhorskej, ktorú pápež Gregor IX., už 4 roky po smrti v Marburgu, v r. 1235 dáva zapísať do zoznamu svätých. Takmer 800 rokov aj nám terciárom predznačuje cestu, ktorá je dokonalou cestou pútnika do nebeskej vlasti, ktorý sa chce hrdiť členstvom vo veľkej Františkánskej rodine. Svätá Alžbeta, sprevádzaj naše, neraz nevýrazné františkánske životy a pomáhaj nám byť odvážnymi a vernými v časoch, ktoré viac a viac budú oddeľovať ovce od baranov, kajúcnikov od hedonistov, maličkých od mocných, pokorných od pyšných a chudobných od bohatých. Vlož každému z nás do rúk kôš plný chleba obetavej lásky a pomoci druhým, kôš, ktorý s tvojou pomocou a pomocou sv. Františka naplníme ružami cností, ktoré nám raz, ako aj Tebe, otvoria nádherné a večné nebo.

Ďakujeme sv. Alžbeta za Tvoje orodovanie.

sr. Mária Marcela

PODEĽME SA

KNIŽNÉ OKIENKO

So spisovateľom Franzom Spiragom sme sa v našom knižnom okienku mali už možnosť zoznámiť prostredníctvom titulu *Zázrak svätej spovede*. Ďalšie jeho dielo *Zázrak svätej omše* prirodzene nadväzuje na význam predchádzajúcej sviatosti. Možno si prvoplánovo pomyslíme, že už o sv. omši vieme všetko, veď sa na nej desaťročia zúčastňujeme, mnohí aj denne. Opak je však pravdou. S istotou možno tvrdiť, že v nej nájdeme nielen hlbšie vnímanie neviditeľného, ale aj mnoho objavných myšlienok a postrehov, ktoré autor majstrovsky, niekedy príkro a prísno podáva vo svojich prirovnaniach a malých príbehoch. Apeluje na čitateľa svojou jednoznačnosťou vnímania pravdy, ktorá je výlučná, nie relatívna a preto aj sv. omšu môžeme prežívať buď - alebo, pretože nie je samozrejímá, ale svätá a zázračná.

Knihu Vydalo Vydavateľstvo Zachej, v r. 2019, má 114 strán

FRANZ SPIRAGO
ZÁZRAK
 SVÄTEJ
OMŠE

ŽIVOTNÉ JUBILEÁ**Bratislava br.sv. Stanislava:**

Jarmila Veronika Melotová – 22.12.2021 – 80 rokov,

Eva Monika Kraváriková – 24.12.2021 – 75 rokov.

Kysucký Lieskovec:

Berta Knyblová – 19.12.2021 – 75 rokov.

Krásno nad Kysucou:

Klára Mária Šusteková – 22.12.2021 – 65 rokov.

Považská Bystrica:

Alica Harišová – 26.12.2021 – 70 rokov.

Sečovce:

Alžbeta Katarína Lörincová - 17.12.2021 – 60 rokov.

Topoľčany

Mária Marta Zajacová - 10.12.2021 - 80 rokov,

Damiána Valéria Magušinová - 22.12.2021 - 80 rokov.

Trnava:

Barbora Eva Hrčková – 4.12.2021 – 75 rokov,

Mária Magdaléna Mária Jančeková – 29.12.2021 – 65 rokov.

Žarnovica:

Mária Jarmila Gazdíková – 12.12.2021 – 55 rokov.

VÝROČIE PROFESIE:**Hlohovec:**

Mária Marta Malíková – 8.12.2021 – 70. výročie,

Alžbeta Emília Ondrisková – 8.12.2021 – 70. výročie,

Agnes Klára Kollárová – 75. výročie.

Krásno nad Kysucou:

Alžbeta Justína Buchová – 8.12.2021 – 20. výročie,

Barbora Božena Jakubcová – 8.12.2021 – 20. výročie,

Mária Štefánia Jakubcová – 8.12.2021 – 20. výročie,

Klára Mária Šusteková – 8.12.2021 – 20. výročie.

Michalovce:

Magdaléna Helena Hudáková – 10.12.2021 – 20. výročie.

Ošadnica:

Klára Anna Štensová – 17.12.2021 – 65 rokov.

VZNIK BRATSTVA

Krásno nad Kysucou – 14.12.2021 – 25. výročie.

ODIŠLI K PÁNOVI**Stará Ľubovňa:**

Žofia Magdaléna Malinová – 18.10.2021 – vo veku 77 rokov,

Margita Františka Pompová – 26.11.2021 – vo veku 79 rokov.

Topoľčany:

Rita Zdenka Gregorová – 16.11.2021 – vo veku 73 rokov.

FRANTIŠKÁNSKA *rodina*

Časopis pre tých, ktorým je blízka františkánska spiritualita.

*Františkánska rodina vychádza vd'aka
príspevkom odberateľ'ov časopisu.*

Celoročné predplatné je potrebné poslať na účet NR OFS
alebo uhradiť poštovým poukazom, ktorý je priložený v časopise.

Do poznámky nezabudnite uviesť počet kusov!

Číslo účtu vo formáte IBAN: SK91 0900 0000 0000 1148 4135

Prosíme nových odberateľ'ov, aby pri platbe bankovým prevodom
na účet nezabudli uviesť adresu, kde budeme časopis poslať.

Cena predplatného na rok 2022:

1 kus	8.00 €
2 – 4 kusov	6.00 €
5 –14 kusov	5.00 €
15 a viac ks	4.00 €

1 kus = 4 čísla časopisu do roka

V prípade akýchkoľvek otázok
ohľadne platieb
a počtu výtlačkov časopisu,
kontaktujte sr. Máriu Hudákovú,
mail: maja.ofs@gmail.com,
tel. 0911 489 265.

